

กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการในประเทศไทย

4.1 ความเบื้องต้น

มาตรการฟื้นฟูกิจการและให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาทางการเงินนั้นไม่ใช่ของใหม่ในประเทศไทย เพียงแต่ในอดีตมาตรการดังกล่าวจำกัดขอบเขตไว้เฉพาะแต่ลูกหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินเท่านั้น โดยหน่วยงานของรัฐจะเป็นผู้ที่เข้ามาสืบทาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือดังกล่าว เนื่องจากแนวคิดที่ว่าสถาบันการเงินเป็นกิจการที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและภาพพจน์ของประเทศโดยรวม

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันแนวคิดดังกล่าวได้เริ่มขยายออกไปสู่องค์กรธุรกิจประเภทอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากการล้มละลายขององค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ย่อมส่งผลกระทบต่ออย่างมากไม่เฉพาะแต่เจ้าหนี้หรือลูกหนี้เท่านั้น ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ภาพพจน์และบรรยากาศการลงทุน รวมถึงผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายขึ้นเพื่อช่วยสนับสนุนการฟื้นฟูกิจการขององค์กรธุรกิจดังกล่าวด้วยการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 เพิ่มกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งการจัดทำกฎหมายฟื้นฟูกิจการตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลายนั้น มีข้อพิจารณา ดังนี้

4.1.1. บทบาทและความสำคัญขององค์กรธุรกิจในปัจจุบัน

การที่องค์กรธุรกิจเข้ามาสืบทาทในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นและมีขนาดใหญ่ขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรธุรกิจในรูปของบริษัทจำกัดทั้งที่เป็นบริษัทเอกชนและบริษัทมหาชน ในปัจจุบันบริษัทจำกัดที่จัดตั้งในรูปของบริษัทเอกชนซึ่งเริ่มจากการประกอบธุรกิจของกลุ่มคนในครอบครัวหรือเครือญาตินั้นมีขนาดใหญ่ขึ้น มีผู้ถือหุ้นจำนวนมากขึ้นเนื่องจากไม่ถูกจำกัดที่จำนวนผู้ถือหุ้นดังเช่นในอดีต และผู้ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวไม่ได้จำกัดเฉพาะกลุ่มคนในครอบครัวหรือเครือญาติเท่านั้น สำหรับบริษัทมหาชนนั้น ภายหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขข้อบกพร่องและปัญหาของบริษัทมหาชนในอดีตแล้ว พบว่าปัจจุบันบริษัทมหาชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และมีการระดมเงินทุนจากประชาชนเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจอย่างกว้างขวางทั้งในรูปของตราสารทุน และตราสารหนี้ ทั้งนี้เนื่องจากการระดมเงินทุนจากประชาชนโดยตรงนั้น นอกจากทำให้บริษัทมีเงินทุนเพื่อใช้ในการขยายกิจการเพิ่มขึ้นแล้ว บริษัทยังสามารถลดต้นทุนในเรื่องภาระดอกเบี้ยลงได้ ในด้านของประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของเงิน ปัจจุบันพบว่าประชาชนสนใจที่จะเข้ามาลงทุนในลักษณะของการซื้อตราสารต่าง ๆ มากขึ้น แม้ว่าการลงทุนดังกล่าวจะมีความเสี่ยงมากกว่าการฝากเงินก็ตาม แต่ผลตอบแทนที่ได้

รับก็มากกว่าการฝากเงินด้วยเช่นกัน โดยผลตอบแทนดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของเงินปันผล สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุน รวมถึงกำไรที่ได้จากส่วนต่างของการซื้อขายหุ้น

4.1.2. ข้อจำกัดของกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากบทบาทและความสำคัญขององค์กรธุรกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรธุรกิจดังกล่าวแล้ว พบว่ากฎหมายที่มีอยู่ทั้งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 นั้นนอกจากไม่มีมาตรการในการช่วยเหลือองค์กรธุรกิจที่ประสบปัญหาทางการเงินแล้วยังมีลักษณะที่ปิดกั้นการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ด้วยดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาหนี้สินล้มละลาย

พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ที่ใช้บังคับในปัจจุบันไม่มีมาตรการในการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้ที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกหนี้ดังกล่าว ในทางตรงข้ามกฎหมายดังกล่าวยังตัดสิทธิของเจ้าหนี้ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้มละลายไม่ให้ยื่นขอรับชำระหนี้ในเวลาที่ลูกหนี้ล้มละลายด้วย โดยถือว่าหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ซึ่งเจ้าหนี้นยินยอมให้ลูกหนี้กระทำขึ้นทั้งที่เจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้มละลายตามมาตรา 94(2) ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ดังนั้นลูกหนี้จึงหมดโอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อปรับปรุงแก้ไขสภาวะการขาดสภาพคล่องทางการเงินและการมีหนี้สินล้มละลาย ทำให้ลูกหนี้ต้องล้มละลายโดยที่ยังไม่ถึงเวลาอันสมควร ทั้งที่หากลูกหนี้ได้รับความช่วยเหลือในช่วงเวลาดังกล่าวแล้วลูกหนี้สามารถหลุดพ้นจากสภาวะการมีหนี้สินล้มละลาย และสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ตามปกติโดยไม่ต้องล้มละลายหรือเลิกกิจการ

(2) การประนอมหนี้

การประนอมหนี้เป็นขั้นตอนที่เจ้าหนี้และลูกหนี้มาทำความตกลงกันในเรื่องหนี้สินโดยวิธีขอชำระหนี้แต่เพียงบางส่วนหรือขอชำระหนี้โดยวิธีอื่น¹ หลักในเรื่องการประนอมหนี้มีขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้ลูกหนี้ต้องล้มละลาย และเพื่อสิ้นสุดกระบวนการล้มละลาย² การประนอมหนี้เพื่อป้องกันไม่ให้ลูกหนี้ล้มละลายได้แก่การประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย ส่วนการประนอมหนี้เพื่อสิ้นสุดกระบวนการล้มละลายได้แก่การประนอมหนี้ภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้วนั่นเอง

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 45

² Jan.H.Dalhuisen, European Bankruptcy Law, (U.S.A. : American Bar Association, 1974), P. 7-8 , อ้างถึงใน กฤษฎดา ทุ่งโชคชัย, "การประนอมหนี้," วารสารอัยการ ปีที่ 19 (สิงหาคม 2539): หน้า 92.

กระบวนการประนอมหนี้ที่มีอยู่ในปัจจุบันอยู่ภายใต้กฎหมายล้มละลาย กล่าวคือ การประนอมหนี้จะเริ่มเมื่อมีการฟ้องล้มละลายลูกหนี้เท่านั้น ซึ่งแม้การประนอมหนี้จะเป็นผลสำเร็จทำให้ลูกหนี้ไม่ต้องล้มละลายหรือหลุดพ้นจากการล้มละลายก็ตาม แต่การฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายย่อมส่งผลกระทบต่อภาพพจน์และความเชื่อมั่นในการประกอบธุรกิจของลูกหนี้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการฟ้องล้มละลายเป็นตัวเร่งที่ทำให้การขาดสภาพคล่องหรือการมีหนี้สินล้นพ้นตัวของลูกหนี้รุนแรงขึ้น

นอกจากนี้กระบวนการในการประนอมหนี้ภายใต้กฎหมายล้มละลายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของความร่วมมือจากเจ้าหนี้มีประกัน เนื่องจากการประนอมหนี้ในปัจจุบันไม่มีข้อจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้มีประกัน ซึ่งหากเจ้าหนี้มีประกันไม่ให้ความร่วมมือในการประนอมหนี้และใช้สิทธิบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ที่อยู่ภายใต้หลักประกันแล้ว โอกาสที่ลูกหนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูกิจการได้สำเร็จย่อมมีน้อยมาก

(3) การจัดการทรัพย์สินลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

กระบวนการในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ตามกฎหมายล้มละลายจะเป็นไปในลักษณะการรวบรวมทรัพย์สินเพื่อนำมาแบ่งชำระแก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย มีลักษณะเป็นการเรียงทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ การดำเนินกิจการของลูกหนี้ต่อไปจะกระทำได้เฉพาะการทำสิ่งที่ค้างอยู่ให้เสร็จสิ้นไปเท่านั้น ซึ่งการจัดการทรัพย์สินดังกล่าวจะไม่มีการบริหารทรัพย์สินและกิจการของลูกหนี้ให้คงอยู่เพิ่มพูนขึ้น ลูกหนี้จึงหมดโอกาสที่จะหลุดพ้นจากการมีหนี้สินล้นพ้นตัว ในทางตรงกันข้ามลูกหนี้ต้องรับภาระในค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการรวบรวมและจัดการทรัพย์สินดังกล่าว สำหรับในด้านเจ้าหนี้โดยเฉพาะเจ้าหนี้ไม่มีประกันนั้นเมื่อลูกหนี้ล้มละลาย เจ้าหนี้ก็จะหมดโอกาสที่จะได้รับชำระหนี้คืนเต็มตามจำนวน ทั้งนี้เนื่องจากลูกหนี้มีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สินจึงต้องมีการเฉลี่ยทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้ทุกคน ประกอบกับการจัดการทรัพย์สินในลักษณะดังกล่าวก็ไม่ได้เพิ่มโอกาสของบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายในการได้รับชำระหนี้เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

(4) การเลิกกันของนิติบุคคล

เมื่อลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 กำหนดให้การล้มละลายเป็นเหตุหนึ่งในการเลิกกันของบริษัท ซึ่งเมื่อบริษัทเลิกกันแล้วย่อมมีผลให้ความเป็นนิติบุคคลของลูกหนี้สิ้นสุดลง³ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วลูกหนี้อย่อมหมดโอกาสที่จะกลับมาดำเนินกิจการได้ต่อไป

³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1236(5) และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 154(2)

4.1.3. หลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จากการที่กฎหมายที่มีอยู่ไม่เอื้อต่อการช่วยเหลือและฟื้นฟูองค์การธุรกิจที่ประสบปัญหาทางการเงิน จึงจำเป็นต้องมีการสร้างมาตรการในการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูกิจการขึ้น โดยได้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ภายใต้หลักการที่สำคัญดังต่อไปนี้⁴

(1) ยกเว้นผลบังคับของบทบัญญัติมาตรา 94 (2) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ในเรื่องการตัดสิทธิของเจ้าหนี้ที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาทางการเงิน ขณะเดียวกันก็กำหนดมาตรการในการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการ โดยเฉพาะเจ้าหนี้ที่ให้ความช่วยเหลือในการฟื้นฟูกิจการ

(2) กำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เพื่อให้การแก้ไขสถานะการมีหนี้สินล้มต้นพันตัวและการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย และนำเอามาตรการทางกฎหมายมาใช้เป็นเครื่องมือและเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการ

(3) ให้เจ้าหนี้ทุกรายของลูกหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามจำนวนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการฟื้นฟูกิจการ แทนการบังคับชำระหนี้โดยการฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งหรือคดีล้มละลาย ซึ่งถือเป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่เจ้าหนี้ และเพิ่มโอกาสในการได้รับชำระหนี้คืนตามจำนวนหนี้มากกว่าในคดีล้มละลาย

(4) กำหนดบทลงโทษทางอาญาในกรณีที่มีผู้กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ทั้งนี้เพื่อให้การฟื้นฟูกิจการสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังเป็นการป้องกันมิให้มีการใช้กระบวนการฟื้นฟูกิจการเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางที่มิชอบ

4.1.4. การบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการไว้ภายใต้กฎหมายล้มละลาย

สำหรับเหตุผลในการนำเอากระบวนการฟื้นฟูกิจการมาบัญญัติไว้ในกฎหมายล้มละลายนั้น เนื่องจาก

⁴ กระทรวงยุติธรรม, “วิเคราะห์สรุปในการเสนอร่างกฎหมาย,” ข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ในร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (อัดสำเนา)

(1) กฎหมายล้มละลายและกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการต่างก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีหนี้สินส่วนตัวซึ่งมีการกำหนดบทบัญญัติที่เป็นบทกเว้นของกฎหมายทั่วไปไว้เช่นเดียวกัน ประกอบกับมีหลักการบางอย่างที่กฎหมายทั้งสองใช้ร่วมกัน ดังนั้นแม้ว่าวัตถุประสงค์ของกฎหมายทั้งสองจะต่างกันแต่ก็ยังมีส่วนที่เป็นจุดร่วมกันอยู่

(2) เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในกรณีที่ไม่สามารถฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ต่อไป หรือในกรณีที่การฟื้นฟูกิจการไม่สำเร็จตามแผนการที่กำหนดไว้ ลูกหนี้ดังกล่าวจะเข้าสู่กระบวนการล้มละลายทันที ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ทรัพย์สินของลูกหนี้น้อยลงอันเนื่องจากการดำเนินการทางกฎหมายของเจ้าหนี้แต่ละราย

(3) แม้ว่าการฟื้นฟูกิจการจะนำมาใช้กับองค์กรธุรกิจที่เป็นบริษัท หรือนิติบุคคลขนาดใหญ่ก็ตาม แต่เนื่องจากในประเทศไทยไม่มีกฎหมายที่รวบรวมเรื่องดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ กฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับเรื่องของบริษัทมีอยู่กระจัดกระจาย ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติในเรื่องบริษัทจำกัดบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในขณะที่บทบัญญัติในเรื่องบริษัทมหาชนบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ซึ่งหากกำหนดกระบวนการฟื้นฟูกิจการไว้ในกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งแล้วอาจมีปัญหาในการปรับใช้กับกฎหมายอีกฉบับ ประกอบกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีการจัดหมวดหมู่ไว้อย่างชัดเจนแล้ว การเพิ่มเติมกระบวนการฟื้นฟูกิจการลงไปในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อาจมีปัญหาในเรื่องการจัดหมวดหมู่ของกฎหมาย นอกจากนี้จากลักษณะของกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการซึ่งเป็นทั้งกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติ จึงอาจไม่เหมาะหากนำกระบวนการดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

4.2. กระบวนการฟื้นฟูกิจการตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งเสนอโดยกระทรวงยุติธรรมนั้น เกิดขึ้นจากการผสมผสานของกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการหลาย ๆ ประเทศ โดยที่สำคัญได้แก่กระบวนการ Reorganization ใน Chapter 11 ของ Bankruptcy Code 1978 ซึ่งอยู่ใน Title 11 ของ United States Code ของสหรัฐอเมริกา กระบวนการ Administration Order ใน Insolvency Act 1986 ของอังกฤษ และกระบวนการ Judicial Management ใน Companies Act (Amendment) 1987 ของสิงคโปร์

ในการศึกษาขั้นตอนและกระบวนการของการฟื้นฟูกิจการของไทยตามวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะนำร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.* ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วมาเป็นแนวทางในการศึกษา

* ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นี้ ต่อไปจะเรียกว่า “ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย”

กระบวนการฟื้นฟูกิจการตามร่างกฎหมายดังกล่าวมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

4.2.1. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูกิจการ

การฟื้นฟูกิจการตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลายนี้ จำกัดขอบเขตการฟื้นฟูกิจการไว้ เฉพาะนิติบุคคลขนาดใหญ่และจำกัดรูปแบบของนิติบุคคลที่จะสามารถเข้ารับการฟื้นฟูไว้บางรูปแบบเท่านั้น ซึ่งได้แก่ บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน และนิติบุคคลอื่น ๆ แต่ไม่รวมถึงห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนจำกัด⁵ เหตุที่ต้องมีการจำกัดขอบเขตของผู้เข้ารับการฟื้นฟูกิจการนี้เนื่องจาก

(1) กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีการใช้มาตรการทางกฎหมายเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อเอื้อประโยชน์ในการดำเนินการ ซึ่งมาตรการดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้จำนวนมาก ทั้งในส่วนของอำนาจการจัดการของลูกหนี้ ผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ เจ้าหนี้ เจ้าของทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้ และลูกจ้างพนักงานของลูกหนี้ด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจำกัดขอบเขตการใช้มาตรการดังกล่าว

(2) เหตุผลสำคัญในการนำกระบวนการฟื้นฟูกิจการมาใช้จะมุ่งในเรื่องของการป้องกันการล้มละลายขององค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ที่จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งในปัจจุบันองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่มักอยู่ในรูปของบริษัท สำหรับห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลนั้นยังไม่เข้ามามีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากนัก

(3) ในการดำเนินการฟื้นฟูกิจการ ต้องมีภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายมาก ทั้งในส่วนของกลงประกาศโฆษณา การแจ้งไปยังผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ค่าตอบแทนของผู้ทำแผน ค่าตอบแทนของผู้บริหารแผน ฯลฯ ซึ่งหากให้องค์กรธุรกิจขนาดเล็กเข้ารับการฟื้นฟูกิจการแล้ว อาจทำให้องค์กรธุรกิจดังกล่าวไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้ ผลที่ตามมาคือลูกหนี้ดังกล่าวไม่อาจหลุดพ้นจากสภาวะการมีหนี้สินล้นพ้นตัวและต้องล้มละลายในที่สุด

4.2.2. เงื่อนไขในการยื่นขอฟื้นฟูกิจการ

การยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการลูกหนี้นั้น จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้⁶

⁵ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/1

⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/2

(1) ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

การมีหนี้สินล้นพ้นตัว หมายความว่าถึง การที่ลูกหนี้มีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน หรือ การที่ลูกหนี้มีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้ตนเอง⁷ อย่างไรก็ตาม ในการที่จะพิสูจน์ว่าลูกหนี้เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวนั้นเป็นเรื่องยาก ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดข้อสันนิษฐานของการมีหนี้สินล้นพ้นตัวของลูกหนี้ไว้ใน มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่เจ้าหนี้ทำให้เจ้าหนี้ สามารถพิสูจน์ได้ง่ายและสะดวกขึ้น⁸ โดยข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้แก่ การที่ลูกหนี้โอนทรัพย์สินหรือสิทธิ จัดการทรัพย์สินของตนให้แก่บุคคลอื่นเพื่อประโยชน์แห่งเจ้าหนี้ทั้งหลาย ลูกหนี้โอนหรือส่งมอบทรัพย์สินของตนไปโดยการแสดงเจตนาลวงหรือโดยฉ้อฉล ลูกหนี้โอนทรัพย์สินของตนหรือก่อให้เกิดทรัพย์สิน สิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นเหนือทรัพย์สินนั้นซึ่งถ้าลูกหนี้ล้มละลายแล้วถือว่าเป็นการให้เปรียบ ลูกหนี้แจ้ง ต่อเจ้าหนี้ของตนว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ หรือลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เมื่อได้รับหนังสือทวงถามจากเจ้าหนี้ให้ ชำระหนี้ไม่น้อยกว่าสองครั้ง ซึ่งมีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เป็นต้น

ซึ่งข้อสันนิษฐานดังกล่าวจะถูกนำมาใช้กับการฟื้นฟูกิจการตามร่างพระราชบัญญัติ ล้มละลายด้วย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 90/2 วรรคห้า แห่งร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย ซึ่ง กำหนดให้กระบวนการพิจารณาที่มีได้บัญญัติไว้ในหมวดของการฟื้นฟูกิจการไว้โดยเฉพาะ ก็ให้นำบทบัญญัติ ในหมวดอื่นของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(2) ลูกหนี้เป็นหนี้เจ้าหนี้ไม่ว่าคนเดียวหรือหลายรายรวมแล้วเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่าสิบ ล้าน

โดยหนี้ที่จะนำมารวมคำนวณนั้นต้องเป็นหนี้ที่สามารถกำหนดจำนวนได้แน่นอน ทั้งนี้ไม่ว่า หนี้ดังกล่าวจะถึงกำหนดชำระหรือไม่ก็ตาม

“หนี้จำนวนแน่นอน” หมายความว่าหนี้ที่มีจำนวนแน่นอน หรือสามารถกำหนด จำนวนได้โดยวิธีคำนวณ ได้แก่ หนี้ตามสัญญา สำหรับหนี้ที่ไม่แน่นอน เช่น ค่าเสียหายอันเนื่องมาจาก มูลละเมิด ค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการผิดสัญญาซึ่งไม่ได้มีการตกลงกันไว้ว่าเป็นจำนวนเท่าใด อย่างไรก็ตามหนี้ที่ไม่แน่นอนสามารถทำให้เป็นหนี้ที่แน่นอนได้โดยนำคดีมาฟ้องเพื่อให้ศาลพิพากษาให้ ลูกหนี้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ดังกล่าวในคดีแพ่งก่อนเพื่อให้เกิดเป็นหนี้ตามคำพิพากษาแทนหนี้เดิม ซึ่งหนี้ที่ เกิดนี้จะเป็หนี้ที่มีจำนวนแน่นอนตามค่าบังคับของศาล⁹

สำหรับการอนุญาตให้เจ้าหนี้ในหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระสามารถยื่นคำขอฟื้นฟู กิจการได้นั้น ก็อาศัยเหตุผลเช่นเดียวกับการอนุญาตให้เจ้าหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระสามารถยื่นฟ้อง ลูกหนี้ในคดีล้มละลายได้ กล่าวคือทั้งการยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการและการยื่นฟ้องล้มละลายนั้นไม่ใช่เป็น

⁷ ปรีชา พานิชวงศ์, กฎหมายล้มละลาย, (กรุงเทพมหานคร : นิติบรรณการ, 2529) หน้า 28.

⁸ อ้างแล้ว, หน้า 30.

⁹ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, กฎหมายลักษณะล้มละลาย พ.ศ. 2483, (มปป, มปท) หน้า 56-57.

การฟ้องเพื่อเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้แต่เป็นการฟ้องเพื่อให้มีการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้¹⁰ ดังนั้น กำหนดเวลาการชำระหนี้จึงไม่ใช่สาระสำคัญในการยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการและการยื่นฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

จำนวนหนี้ที่เป็นเงื่อนไขในการฟื้นฟูกิจการนี้จะกำหนดไว้สูงกว่าจำนวนหนี้ที่เป็นเงื่อนไขในการยื่นฟ้องล้มละลายลูกหนี้ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการฟื้นฟูกิจการที่มุ่งให้การฟื้นฟูเฉพาะกิจการขนาดใหญ่ ซึ่งหากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้จำนวน 500,000 บาทให้แก่เจ้าหนี้แล้ว¹¹ ก็แสดงให้เห็นว่ากิจการของลูกหนี้ไม่ใช่กิจการขนาดใหญ่จึงไม่สมควรเข้ารับการฟื้นฟูกิจการ

4.2.3. เงื่อนไขในการอนุญาตให้เข้ารับการฟื้นฟูกิจการ

เพื่อให้การฟื้นฟูกิจการนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด และป้องกันไม่ให้เกิดความล้มเหลวของสัญญาเปล่าสำหรับค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูกิจการ ศาลจะอนุญาตให้ลูกหนี้เข้ารับการฟื้นฟูกิจการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้¹²

(1) ลูกหนี้มีเหตุอันสมควรและมีวิถีทางที่จะฟื้นฟูกิจการ

“เหตุอันสมควร” ได้แก่ การที่ลูกหนี้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปย่อมเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่า หรือการล้มละลายของลูกหนี้จะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างมากต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

“วิถีทางที่จะฟื้นฟูกิจการ” ได้แก่ สถานะของลูกหนี้ในขณะนั้นยังสามารถที่จะแก้ไขเยียวยาได้ โดยหากเข้ารับการฟื้นฟูกิจการแล้วลูกหนี้สามารถหลุดพ้นจากสภาพการมีหนี้สินล้นพ้นตัวและดำเนินกิจการต่อไปได้ตามปกติ

(2) ลูกหนี้ยังไม่ถูกศาลพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

เงื่อนไขในเรื่องที่ลูกหนี้ยังไม่ถูกศาลพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดนี้ หมายความว่า ในระหว่างเวลาที่มีการยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการนั้น ลูกหนี้ต้องไม่ถูกศาลพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวลูกหนี้มีทางออกในการหลุดพ้นได้โดยการเสนอคำขอประนอมหนี้ต่อที่ประชุมเจ้าหนี้ ซึ่งหากลูกหนี้หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ประสงค์จะให้ลูกหนี้เข้ารับการฟื้นฟูกิจการก็ย่อมสามารถทำได้ในช่วงเวลาดังกล่าว หรือในกรณีที่ลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว ต่อมาศาลมีคำสั่งยกเลิกการพิทักษ์ทรัพย์

¹⁰ ปรีชา พานิชวงศ์, กฎหมายล้มละลาย, หน้า 41.

¹¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9(2)

¹² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/2

เด็ดขาดลูกหนี้ โดยไม่ได้มีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว ลูกหนี้ก็ยังสามารถเข้ารับการฟื้นฟูกิจการภายใต้ร่างพระราชบัญญัติล้มละลายนี้ได้อยู่

(3) ลูกหนี้นั้นยังไม่สิ้นสภาพเป็นนิติบุคคล

หลักการสำคัญของการฟื้นฟูกิจการคือต้องการให้ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจต่อไปตามปกติ ดังนั้นหากลูกหนี้ไม่มีสภาพนิติบุคคลแล้ว เท่ากับลูกหนี้ไม่มีสภาพเป็นบุคคลตามกฎหมาย ลูกหนี้นี้ย่อมไม่สามารถที่จะดำเนินธุรกิจ หรือกระทำการนิติกรรมใด ๆ ได้

การสิ้นสภาพของนิติบุคคลของลูกหนี้ อาจเกิดจากการถูกศาลสั่งเลิกนิติบุคคล¹³ ฎกนายทะเบียนสั่งเพิกถอน¹⁴ หรือลูกหนี้จดทะเบียนเพิกถอนการเป็นนิติบุคคลตามมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น¹⁵ หรือถูกศาลพิพากษาให้ตกเป็นบุคคลล้มละลาย¹⁶

4.2.4. ผู้มีสิทธิยื่นคำขอ

ในการยื่นคำขอให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอดังกล่าวได้แก่¹⁷

(1) เจ้าหนี้

เจ้าหนี้ผู้มีสิทธิยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ หมายถึงทั้งเจ้าหนี้มีประกันและเจ้าหนี้ไม่มีประกัน เหตุที่ไม่ได้มีการแบ่งแยกประเภทของเจ้าหนี้ดังเช่นในการฟ้องล้มละลายก็เนื่องจาก หลักการของการจัดการทรัพย์สินในกระบวนการฟื้นฟูกิจการก็เพื่อช่วยแก้ไขเยียวยาให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากการมีหนี้สินพันตัว และสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ตามปกติ ในขณะที่หลักการของการจัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลายคือการรวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ซึ่งโดยหลักแล้วเจ้าหนี้มีประกันจะไม่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการดังกล่าว ดังนั้นคดีล้มละลายจึงมีการแบ่งแยกเจ้าหนี้มีประกันกับเจ้าหนี้ไม่มีประกันในเรื่องการใช้สิทธิเพื่อฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลาย

¹³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1237 และพระราชบัญญัติบริษัทจำกัดมหาชน พ.ศ.2535 มาตรา 154(3)

¹⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1246

¹⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1236(4) และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 154(1)

¹⁶ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1236(5) และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 154

¹⁷ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/2 และ มาตรา 90/4

(2) ลูกหนี้

ในการฟื้นฟูกิจการ กฎหมายเปิดโอกาสให้ลูกหนี้สามารถยื่นคำขอต่อศาลเพื่อฟื้นฟูกิจการของได้ เหตุผลเนื่องจากลูกหนี้นิยมเป็นผู้ที่รู้สถานะของตนเองได้ดีที่สุด การเปิดโอกาสให้ลูกหนี้สามารถยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการได้เองทำให้สามารถแก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินของลูกหนี้ได้ทันเวลา

อย่างไรก็ตาม ตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลายไม่ได้กำหนดว่าใครเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการในนามลูกหนี้ แต่เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญและผลกระทบจากการดำเนินการฟื้นฟูกิจการแล้วเห็นว่าควรจะต้องเป็นการดำเนินการภายใต้มติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น มติของคณะกรรมการของลูกหนี้ หรืออาจกำหนดให้เป็นอำนาจของผู้แทนของลูกหนี้ สำหรับมติที่จะใช้เพื่อยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการนั้นควรกำหนดให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก ไม่ควรกำหนดให้ใช้มติพิเศษหรือมติเอกฉันท์เนื่องจากอาจมีปัญหาในการได้มาซึ่งมติดังกล่าว ซึ่งทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถเข้ารับการฟื้นฟูกิจการตั้งแต่ในช่วงแรกที่เกิดปัญหา

(3) หน่วยงานที่กำกับดูแลลูกหนี้

การดำเนินธุรกิจบางประเภทมีหน่วยงานกำกับดูแลโดยเฉพาะ เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันวินาศภัย หรือการประกอบธุรกิจอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งโดยปกติแล้วธุรกิจที่มีหน่วยงานกำกับดูแลโดยเฉพาะนั้นจะเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อถือและการระดมเงินจากประชาชนจำนวนมากไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม เช่น บริษัทเงินทุน บริษัทประกันภัย ที่มีการระดมเงินออมจากประชาชนทั้งในรูปของเงินฝาก หรือเงินเบี้ยประกัน หรือบริษัทหลักทรัพย์ที่มีหลักทรัพย์ของลูกค้าฝากไว้ มีการนำเงินของลูกค้ามาบริหาร ดังนั้นการเลิกกิจการหรือการล้มละลายของธุรกิจดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก

กรณีที่ลูกหนี้ประกอบธุรกิจที่มีหน่วยงานกำกับดูแลโดยเฉพาะ ผู้ที่มีสิทธิยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นี้ดังกล่าวก็คือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจดังกล่าวโดยตรง ซึ่งในปัจจุบันหน่วยงานที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจในแต่ละประเภทนั้นได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กำกับดูแลบริษัทหลักทรัพย์ และกรรมการประกันภัย กำกับดูแลบริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันวินาศภัย อย่างไรก็ตามหน่วยงานดังกล่าวสามารถให้ความยินยอมแก่เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการได้¹⁸

การที่กฎหมายกำหนดให้การยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นี้ดังกล่าวต้องทำโดยหน่วยงานที่กำกับดูแลหรือต้องได้รับความยินยอมจากหน่วยงานที่กำกับดูแลก็เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวเป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลและควบคุมการประกอบธุรกิจดังกล่าวโดยตรง จึงเป็นผู้ที่รู้ถึงสถานะและความเหมาะสมในการดำเนินการกับลูกหนี้ที่ประสบปัญหาทางการเงิน โดยหากลูกหนี้เป็นสถาบันการเงิน

¹⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/4 วรรคสอง

หน่วยงานดังกล่าวอาจเลือกใช้การฟื้นฟูสถาบันการเงินโดยเฉพาะ แทนการเลือกใช้การฟื้นฟูกิจการภายใต้ร่างพระราชบัญญัติล้มละลายก็ได้

4.2.5. รายละเอียดที่ต้องแสดงในคำร้องขอ

ในคำร้องขอฟื้นฟูกิจการจะต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้¹⁹

(1) ความมีหนี้สินล้นพ้นตัวของลูกหนี้

ในคำร้องต้องแสดงว่าลูกหนี้มีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สินหรือแสดงให้เห็นถึงพฤติการณ์ตามข้อสันนิษฐานเรื่องความมีหนี้สินล้นพ้นตัวของลูกหนี้ ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483

(2) รายชื่อเจ้าหนี้ที่ลูกหนี้เป็นหนี้อยู่

รายชื่อของเจ้าหนี้ที่ต้องแสดงนี้ได้แก่เจ้าหนี้มีประกัน เจ้าหนี้ไม่มีประกัน เจ้าหนี้ที่หนี้ยังไม่ถึงกำหนดชำระ แต่ไม่รวมถึงเจ้าหนี้ที่ไม่สามารถกำหนดจำนวนหนี้ได้แน่นอน ซึ่งเมื่อรวมจำนวนหนี้ทั้งหมดแล้วต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท

(3) เหตุอันสมควรและวิถีทางที่จะฟื้นฟูกิจการ

เหตุอันสมควรและวิถีทางที่จะฟื้นฟูกิจการนั้นเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเข้ารับการฟื้นฟูกิจการ ทั้งนี้เนื่องจากการฟื้นฟูกิจการเป็นกระบวนการที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ดังจะเห็นได้จากการจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้ในการบังคับชำระหนี้ การจำกัดสิทธิของผู้ถือหุ้นในการใช้อำนาจครอบงำจัดการกิจการ การจำกัดอำนาจบริหารของกรรมการหรือผู้บริหารของลูกหนี้ เป็นต้น ดังนั้นในการฟื้นฟูกิจการจึงต้องมีเหตุอันสมควรและมีวิถีทางในการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งเหตุอันสมควรนี้ก็ ได้แก่ กรณีที่ลูกหนี้เป็นบริษัทขนาดใหญ่หากมีการล้มละลายแล้วอาจส่งผลกระทบต่อหลายด้าน เช่น ต้องมีการเลิกจ้างคนงานจำนวนมาก อันทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน หรือการล้มละลายของลูกหนี้จะส่งผลถึงภาพพจน์การลงทุนในประเทศ เป็นต้น สำหรับวิถีทางในการฟื้นฟูกิจการนั้น ได้แก่ แผนฟื้นฟูกิจการนั้นมีความเป็นไปได้และลูกหนี้มีโอกาสฟื้นตัวสามารถหลุดพ้นจากสภาวะการมีหนี้สินล้นพ้นตัวได้

ในเรื่องเหตุอันสมควรในการฟื้นฟูกิจการนี้ มีข้อสังเกตคือจะไม่พิจารณาในเรื่องความไม่สุจริตของลูกหนี้ ทั้งนี้เนื่องจากโดยสภาพของลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลซึ่งกระทำการโดยอาศัยผู้แทน ดังนั้นหากมีกรณีที่ลูกหนี้ไม่สุจริต ก็จะเป็นเรื่องของตัวผู้แทน กรรมการ หรือผู้บริหารของลูกหนี้ ซึ่งมีบทกำหนดโทษไว้ต่างหาก

¹⁹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/5

(4) ชื่อและคุณสมบัติของผู้ทำแผน

ผู้ทำแผนเป็นผู้ที่จัดทำแผนการหรือแนวทางในการฟื้นฟูกิจการเพื่อเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหนี้และศาล ชื่อและคุณสมบัติของผู้ทำแผนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ศาลใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบหรือแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้ทำแผน อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติล้มละลายไม่ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทำแผนไว้ แต่ได้เปิดช่องให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำแผนต่อไป²⁰

(5) บันทึกความยินยอมของผู้ทำแผน

บันทึกความยินยอมของผู้ทำแผนเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้ทำแผนได้รับรู้ และตกลงที่จะจัดทำแผนให้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการแอบอ้างเสนอชื่อผู้ทำแผนโดยผู้ถูกเสนอชื่อไม่รู้ นอกจากนี้ความยินยอมดังกล่าวยังเป็นข้อผูกพันในการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการของผู้ทำแผน

(6) รายการทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้

กรณีลูกหนี้เป็นผู้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ลูกหนี้ต้องแนบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่มาพร้อมกับคำร้องขอเพื่อประกอบการพิจารณาของศาลด้วย อย่างไรก็ตาม หากเป็นการยื่นคำขอโดยเจ้าหนี้ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลลูกหนี้แล้ว กฎหมายไม่บังคับว่าต้องแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้มาในคำร้องขอ²¹

(7) รายชื่อเจ้าหนี้

ผู้ร้องขอไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ก็ตาม จะต้องแนบบัญชีรายชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้มาพร้อมกับคำร้องขอด้วย สำหรับกรณีที่เจ้าหนี้เป็นผู้ยื่นคำร้อง กฎหมายกำหนดให้เจ้าหนี้แนบบัญชีรายชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้อื่นเฉพาะเท่าที่เจ้าหนี้ผู้ยื่นคำขอรบ²²

4.2.6. การวางเงินประกันค่าใช้จ่าย

ในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ผู้ร้องขอจะต้องวางเงินต่อศาลจำนวน 10,000 บาทเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของศาลและของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งเงินประกันที่วางไว้นี้หากไม่พอแก่ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นศาลมีอำนาจสั่งให้วางเพิ่มได้ อย่างไรก็ตาม

²⁰ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/33 วรรคสอง

²¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/5 วรรคสอง

²² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/5 วรรคสาม

ก็ตาม กรณีที่เจ้าหนี้เป็นผู้วางเงินประกัน เงินที่เจ้าหนี้วางไว้นั้นผู้ทำแผนจะจ่ายเงินจากทรัพย์สินของลูกหนี้เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ²³

4.2.7. คำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ

เมื่อได้รับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการแล้ว ศาลจะพิจารณารายละเอียดเบื้องต้นว่าการยื่นคำร้องขอเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดหรือไม่ โดยกรณีที่ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ยื่นคำขอได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ แล้ว ศาลจะมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการนั้นไว้เพื่อพิจารณาต่อไป

การที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณานั้นก่อให้เกิดผลต่าง ๆ ดังนี้²⁴

(1) ข้อจำกัดสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้อง

นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณาจะก่อให้เกิดข้อจำกัดสิทธิแก่บุคคลดังต่อไปนี้

1.1) ลูกหนี้

คำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณามีผลให้ลูกหนี้ถูกจำกัดสิทธิในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1.1) ห้ามลูกหนี้ดำเนินการเลิกกิจการ

1.1.2) ห้ามลูกหนี้จำหน่ายโอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาวะในทรัพย์สิน นอกจากการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้กิจการค้าของลูกหนี้สามารถดำเนินต่อไปได้ตามปกติ

1.2) เจ้าหนี้

การที่ศาลมีคำสั่งรับคำขอฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ไว้พิจารณาก่อให้เกิดผลกระทบต่อเจ้าหนี้หลายประการคือ

1.2.1) ห้ามฟ้องร้องต่อศาลเพื่อให้สั่งเลิกกิจการของลูกหนี้

1.2.2) ห้ามฟ้องล้มละลายลูกหนี้

²³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/3

²⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/9

1.2.3) ห้ามฟ้องลูกหนี้หรือเสนอคำขอพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเพื่อ บังคับแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้

1.2.4) ห้ามเจ้าหนี้มีประกันบังคับชำระหนี้แก่ทรัพย์สินที่เป็นหลัก ประกัน ซึ่งข้อจำกัดนี้จะใช้บังคับเฉพาะกรณีที่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันนั้นเป็นสาระสำคัญในการ ดำเนินกิจการของลูกหนี้ อย่างไรก็ตามในกรณีดังกล่าวศาลที่รับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการอาจมีคำสั่งเป็น อย่างอื่นได้

1.2.5) ห้ามเจ้าหนี้ที่บังคับชำระหนี้ได้เองตามกฎหมายยึดหรือขาย ทรัพย์สินของลูกหนี้

1.2.6) ห้ามเจ้าหนี้ผู้ประกอบการสาธารณูปโภคให้บริการแก่ลูก หนี้ ทั้งนี้เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

1.3) เจ้าของทรัพย์สิน

กรณีที่ลูกหนี้ทำสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาซื้อขายที่กรรมสิทธิ์ยังไม่โอนไปยัง ลูกหนี้ แล้วลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้หรือผิดสัญญา ซึ่งทำให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหรือเจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิใน การเรียกคืนทรัพย์สินดังกล่าวจากลูกหนี้ได้นั้น สิทธิของคู่สัญญาหรือเจ้าของทรัพย์สินในการบอกเลิก สัญญาหรือเรียกคืนทรัพย์สินของตนไม่ว่าจะเรียกคืนโดยวิธีใดจะถูกจำกัด โดยเจ้าของทรัพย์สินไม่ สามารถเรียกคืนทรัพย์สินดังกล่าว หรือฟ้องร้องบังคับคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้ที่เกิดจากสัญญาดัง กล่าวจากลูกหนี้ อย่างไรก็ตามข้อจำกัดในกรณีนี้มีผลเฉพาะกรณีที่ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นสาระสำคัญใน การดำเนินกิจการของลูกหนี้เท่านั้น และได้ให้อำนาจแก่ศาลที่รับคำร้องขอในการใช้ดุลพินิจเพื่อสั่งเป็น อย่างอื่นได้

1.4) นายทะเบียนนิติบุคคล

การมีสภาพนิติบุคคลของลูกหนี้เป็นสาระสำคัญประการหนึ่งในการฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ยังคงต้องดำเนินธุรกิจต่อไปในช่วงเวลาที่ดำเนินการฟื้นฟูกิจการ ดังนั้นหากมีการเลิกนิติบุคคลอันทำให้ลูกหนี้ไม่มีสภาพบุคคลตามกฎหมาย ลูกหนี้น้อยไม่สามารถ ดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ด้วยเหตุนี้เมื่อศาลรับคำร้องขอไว้พิจารณาแล้ว จึงก่อให้เกิดข้อจำกัดแก่นาย ทะเบียนในการใช้อำนาจสั่งเลิกนิติบุคคลของลูกหนี้ รวมถึงการระงับการจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลของ ลูกหนี้ไว้ด้วย

1.5) หน่วยงานที่กำกับดูแลลูกหนี้

การประกอบธุรกิจบางประเภทจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาต ซึ่งในการ อนุญาตจะมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาตไว้ และโดยทั่วไปแล้วความมั่นคงและสถานะทาง การเงินก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพิจารณาให้ใบอนุญาต ดังนั้นในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประสบ ปัญหาทางการเงินจึงอาจเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ลูกหนี้ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งหากมีการเพิกถอนใบ อนุญาตแล้วลูกหนี้น้อยไม่สามารถประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้ อันส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการฟื้นฟู กิจการ ดังนั้นจึงได้มีข้อกำหนดห้ามหน่วยงานที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจของลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้ออกใบ

อนุญาต สั่งเพิกถอนใบอนุญาตของลูกหนี้เนื่องจากเหตุดังกล่าว ทั้งนี้ เว้นแต่ศาลที่มีคำสั่งรับคำขอฟื้นฟู ภารกิจการไว้พิจารณาจะมีคำสั่งอนุญาตหรือมีคำสั่งอื่นใดตามที่เห็นสมควร

1.6) ศาล

การใช้อำนาจของศาลไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีผู้ร้องขอหรือในกรณีที่ศาลมีคำสั่งโดยเห็นสมควรเองก็ตาม จะถูกจำกัดในเรื่องดังต่อไปนี้

1.6.1) ห้ามศาลสั่งเลิกกิจการของลูกหนี้ และในกรณีที่มีคำฟ้องหรือคำร้องขอที่ได้ยื่นไว้ก่อนที่จะมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูภารกิจการลูกหนี้นั้น ให้ศาลงดหรือระงับการพิจารณาคดีไว้ก่อน

1.6.2) ห้ามศาลรับฟ้องคดีที่ฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายหรือคดีแพ่งที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ และกรณีที่มีการฟ้องลูกหนี้ไว้ก่อนที่จะมีการรับคำร้องขอฟื้นฟูภารกิจการแล้ว ให้ศาลงดการพิจารณาไว้ หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลที่รับคำร้องขอฟื้นฟูภารกิจการ

1.6.3) ห้ามศาลใช้วิธีการชั่วคราวอันเกี่ยวกับการบังคับแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้

1.7) อนุญาตตุลาการ

นับตั้งแต่เวลาที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูภารกิจการ กฎหมายกำหนดห้ามอนุญาตตุลาการรับพิจารณาข้อพิพาทที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ และในกรณีที่มีการเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาตตุลาการในเรื่องดังกล่าวไว้ก่อนการรับคำร้องขอฟื้นฟูภารกิจการแล้ว อนุญาตตุลาการต้องระงับการพิจารณาข้อพิพาท หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลที่รับคำร้องขอฟื้นฟูภารกิจการนั้น แล้วแต่กรณี

1.8) เจ้าพนักงานบังคับคดี

เมื่อมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูภารกิจการไว้พิจารณา ห้ามเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ และหากว่าการบังคับคดีนั้นอยู่ระหว่างดำเนินการ ศาลที่รับคำร้องขอฟื้นฟูภารกิจการมีอำนาจสั่งงดหรือระงับการบังคับคดีนั้นได้

อย่างไรก็ตามในกรณีดังต่อไปนี้ศาลที่รับคำร้องขอจะสั่งงดหรือระงับการบังคับคดีไม่ได้

1.8.1) การบังคับคดีสำเร็จบริบูรณ์ ก่อนวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทราบเรื่องการรับคำร้องขอฟื้นฟูภารกิจการของลูกหนี้

* มาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 กำหนดให้ถือว่าการบังคับคดีสำเร็จบริบูรณ์เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้ยื่นคำขอเฉลี่ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งตามมาตรา 290 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้ยื่นคำขอเฉลี่ยไว้ดังนี้

1.8.2) การบังคับคดีสำเร็จบริบูรณ์โดยลูกหนี้ได้ส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งเสร็จก่อนวันที่มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ

1.8.3) ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นของเสียง่าย หรือถ้าหน่วงช้าไว้ อาจเกิดความเสียหายหรือเสียค่าใช้จ่ายเกินกว่าค่าของทรัพย์สินนั้น กรณีนี้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถนำทรัพย์สินนั้นออกขายได้ โดยการขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร และเมื่อขายได้แล้วเจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องเก็บเงินดังกล่าวนั้นไว้เพื่อส่งให้แก่ผู้บริหารแผนของลูกหนี้ต่อไป

ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณานี้ จะมีผลไปจนกว่าศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ อย่างไรก็ตามหากศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว ข้อจำกัดดังกล่าวก็จะมีผลต่อไปจนกว่าศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ หรือสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ หรือมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินเด็ดขาด แล้วแต่กรณี

สำหรับการกระทำใด ๆ ที่กระทำโดยฝ่าฝืนข้อจำกัดที่กำหนดไว้ ย่อมมีผลเป็นโมฆะไม่ผูกพันลูกหนี้

(2) การให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่ถูกจำกัดสิทธิ

แม้ว่าคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการจะมีผลให้เกิดข้อจำกัดสิทธิแก่บุคคลหรือทรัพย์สินขึ้นก็ตาม แต่กฎหมายก็ได้กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ที่ถูกจำกัดสิทธิดังกล่าวไว้โดยให้สิทธิแก่ผู้ถูกจำกัดสิทธิดังกล่าว อันได้แก่ เจ้าหนี้ เจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้ประกอบการสาธารณูปโภคสามารถยื่นคำร้องต่อศาลที่สั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการเพื่อให้ศาลกำหนดมาตรการในการคุ้มครองสิทธิหรือผลประโยชน์ของตนได้²⁵ นอกจากนี้ในกรณีที่ข้อจำกัดสิทธิดังกล่าวมีผลให้คดีหรือสิทธิเรียกร้องใดต้องขาดอายุความ ตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย กำหนดให้ขยายอายุความของสิทธิเรียกร้องดัง

(1) กรณียึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น ให้ยื่นคำขอเฉลี่ยภายใน 14 วันนับแต่วันขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สิน

(2) กรณีอายัดทรัพย์สิน ให้ยื่นคำขอเฉลี่ยก่อนที่จะมีการชำระเงินหรือส่งทรัพย์สินตามคดีที่อายัดไว้ แต่ต้องไม่เกินกว่า 3 เดือนนับแต่วันอายัด

(3) กรณีที่เป็นการยึดเงิน ให้ยื่นคำขอเฉลี่ยภายใน 14 วันนับแต่วันยึด

ดังนั้นหากเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทราบเรื่องการรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวข้างต้นแล้ว ศาลที่รับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณาจะสั่งงดหรือระงับการบังคับคดีไม่ได้

²⁵ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/9 วรรคสอง

กล่าวนั้นออกไปอีก 1 ปี หรือกรณีที่อายุความของสิทธิเรียกร้องนั้นมีน้อยกว่า 1 ปี อายุความก็จะถูกขยายออกไปตามกำหนดเวลาของอายุความดังกล่าว ทั้งนี้นับแต่วันสิ้นสุดการฟื้นฟูกิจการ²⁶

ในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ถูกจำกัดสิทธิตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลายนี้ มีข้อที่ต้องพิจารณาว่ามาตรการที่นำมาใช้เพียงพอหรือไม่และควรจะมีแนวทางในการคุ้มครองอย่างไร ซึ่งจะได้พิจารณาในบทที่ 5 ต่อไป

(3) อำนาจของศาลที่รับคำขอ

ร่างพระราชบัญญัติล้มละลายให้อำนาจแก่ศาลที่รับคำขอฟื้นฟูกิจการในการสั่งระงับผลของการบังคับและการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามวิธีการชั่วคราว ที่ให้ยึดหรืออายัดหรือจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินของลูกหนี้ รวมถึงคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวที่มีขึ้นก่อนวันที่ศาลสั่งรับคำร้องขอ²⁷ นอกจากนี้หากศาลที่รับคำขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณามีคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการลูกหนี้แล้ว กฎหมายให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจอย่างมากและกำหนดให้การดำเนินการฟื้นฟูกิจการอยู่ภายใต้การดูแลของศาล ซึ่งระดับของการใช้อำนาจดูแลนั้นมีทั้งการกำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากศาล เช่น การแต่งตั้งผู้ทำแผน การให้ความเห็นชอบในแผนการฟื้นฟูกิจการ เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติอย่างไรแล้วก็ต้องให้ศาลเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง หรืออาจกำหนดให้ต้องมีการรายงานการดำเนินการต่าง ๆ ในการฟื้นฟูกิจการต่อศาลเพื่อให้ศาลได้รับทราบ

นอกจากนี้ศาลยังมีอำนาจในการออกหมายเรียกให้บุคคลที่มีทรัพย์สินของลูกหนี้ อยู่ในครอบครอง หรือบุคคลที่รู้ข้อมูลใด ๆ ของลูกหนี้มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสาร หรือทรัพย์สินใด ๆ และหากบุคคลดังกล่าวฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม ศาลก็มีอำนาจออกหมายจับ หรือหมายบังคับคดีแก่บุคคลดังกล่าวได้เสมือนว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา²⁸

4.2.8. กระบวนการไต่สวนคำขอฟื้นฟูกิจการ

คำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของศาลก่อให้เกิดผลกระทบแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างมาก ดังนั้นเมื่อศาลรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณาแล้วกฎหมายจึงกำหนดให้ศาลต้องริบดำเนินการไต่สวนเป็นการด่วน ซึ่งกระบวนการไต่สวนของศาลมีหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) การนัดไต่สวน

1.1) ประกาศวันไต่สวน

²⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/10

²⁷ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/9 (10)

²⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/30 และมาตรา 90/31

เมื่อศาลได้รับคำขอฟื้นฟูกิจการแล้วศาลจะกำหนดวันนัดไต่สวนโดยเร็ว และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ประกาศวันนัดไต่สวนในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง โดยการลงโฆษณาครั้งแรกกับครั้งถัดไปต้องห่างกันไม่เกิน 7 วัน²⁹

1.2) การส่งสำเนาคำร้องขอแก่ผู้เกี่ยวข้อง

ผู้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการมีหน้าที่จะต้องส่งสำเนาคำร้องขอให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่³⁰

1.2.1) เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ โดยในกรณีที่ลูกหนี้เป็นผู้ยื่นคำร้องขอ ลูกหนี้ต้องส่งสำเนาคำร้องขอให้แก่เจ้าหนี้ และในกรณีที่เจ้าหนี้เป็นผู้ร้องขอ เจ้าหนี้ต้องส่งสำเนาคำร้องขอให้แก่ลูกหนี้ และในการส่งสำเนาให้แก่ลูกหนี้นั้นเจ้าหนี้จะต้องส่งก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่า 7 วัน เพื่อให้ลูกหนี้มีเวลาในการเตรียมตัวและจัดหาเอกสารต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากลูกหนี้มีหน้าที่ต้องจัดเตรียมบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมด รวมทั้งชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้เพื่อยื่นต่อศาลก่อนถึงวันนัดไต่สวน

1.2.2) นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้

1.2.3) หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจของลูกหนี้ สำหรับกรณีที่ลูกหนี้ประกอบธุรกิจที่มีหน่วยงานกำกับดูแลโดยเฉพาะ

1.2.4) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ สำหรับกรณีที่ลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว

(2) การคัดค้านคำร้องขอ

เมื่อมีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการกฎหมายเปิดโอกาสให้เจ้าหนี้หรือลูกหนี้คัดค้านคำร้องขอดังกล่าวได้ โดยเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ผู้คัดค้านจะต้องยื่นคำคัดค้านก่อนวันนัดไต่สวนนัดแรกไม่น้อยกว่า 3 วัน³¹

ในการคัดค้าน ผู้คัดค้านสามารถคัดค้านคำร้องขอทั้งหมดหรือคัดค้านในส่วนใดส่วนหนึ่งก็ได้ เช่น อาจคัดค้านในเรื่องความมีหนี้สินส่วนตัวของลูกหนี้ คัดค้านในเรื่องของผู้ทำแผน ซึ่งการคัดค้านผู้ทำแผนนี้ผู้คัดค้านสามารถเสนอชื่อผู้ทำแผนที่ตนเห็นสมควรต่อศาลได้แต่ต้องมีหนังสือยินยอมของผู้ถูกเสนอชื่อมาแสดงด้วย

²⁹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/6

³⁰ อ่างแล้ว.

³¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/6 วรรคสาม

(3) การไต่สวนคำร้องขอ

ในการไต่สวนคำร้องขอศาลจะต้องดำเนินการเป็นการด่วน และต้องไต่สวนติดต่อกันไปทุกวันจนกว่าการไต่สวนจะเสร็จสิ้น การเลื่อนการไต่สวนจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยเท่านั้น โดยกระบวนการไต่สวนคำร้องขอของศาลจะอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังนี้³²

3.1) การสืบพยาน

คู่ความฝ่ายที่มีหน้าที่นำสืบต้องเตรียมพยานหลักฐานมาให้พร้อม หากคู่ความฝ่ายใดไม่เตรียมพยานหลักฐานมาก็จะถือว่าไม่ตั้งใจนำสืบพยาน ซึ่งในเบื้องต้นผู้ที่มีหน้าที่นำสืบก็คือผู้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการนั่นเอง โดยต้องนำสืบให้ศาลเห็นว่ากรยื่นคำขอเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด หลังจากนั้นผู้คัดค้านคำร้องขอจะนำสืบพยานหลักฐานของตนเพื่อหักล้างการสืบพยานของผู้ร้องขอ

ในการสืบพยานเพื่อพิจารณาคำขอฟื้นฟูกิจการนั้น โดยหลักแล้วศาลจะไม่ให้เลื่อนการสืบพยาน เว้นแต่กรณีที่พยานหลักฐานดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญแห่งคดีและมีเหตุจำเป็นทำให้คู่ความฝ่ายที่ต้องนำสืบไม่สามารถนำพยานหลักฐานนั้นมาแสดงต่อศาลได้ตามกำหนด ศาลอาจสั่งให้เลื่อนการสืบพยานได้ แต่การเลื่อนการสืบพยานดังกล่าวนี้ให้กระทำได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น

3.2) การเรียกพยานหลักฐานเพิ่มเติม

เมื่อผู้ยื่นคำร้องขอหรือผู้คัดค้านสืบพยานเสร็จสิ้นแล้ว หากศาลเห็นว่าพยานหลักฐานที่สืบนั้นไม่เพียงพอหรือยังมีข้อสงสัยอยู่ ศาลมีอำนาจเรียกให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงหรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่นใดเพิ่มเติมได้

ในระหว่างกระบวนการไต่สวนของศาล ผู้ยื่นคำร้องขอและผู้คัดค้านต้องมาศาลทุกนัด ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอหรือผู้คัดค้านไม่มาศาลไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม จะถือว่าผู้นั้นได้สละสิทธิในการถามค้านพยานที่มีการนำสืบในนัดนั้น และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบกระบวนการพิจารณาของศาลในนัดนั้นแล้ว

4.2.9. คำสั่งของศาลและผลของคำสั่งเกี่ยวกับคำขอฟื้นฟูกิจการ

เมื่อศาลไต่สวนคำร้องขอและคำคัดค้านเรียบร้อยแล้ว ศาลจะมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

(1) สั่งไม่อนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ

กรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ ผลของคำสั่งนี้จะทำให้ลูกหนี้กลับคืนสู่สภาพเดิมก่อนมีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้อง

³² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/8

ขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณาก็เป็นอันระงับไป เจ้าหนี้และเจ้าของทรัพย์สินและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ สามารถดำเนินการตามสิทธิที่มีต่อลูกหนี้ได้ตามปกติ

เมื่อศาลสั่งไม่อนุญาตหรือยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ศาลจะแจ้งคำสั่งไปยังผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้แก่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารแผนชั่วคราว ผู้บริหารของลูกหนี้ นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจของลูกหนี้ และเมื่อให้นายทะเบียนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวแล้ว นายทะเบียนจะจัดแจ้งคำสั่งไว้ในทะเบียน³³

(2) สั่งอนุญาตให้มีการฟื้นฟูกิจการ

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ คำสั่งดังกล่าวมีผลทำให้ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีอยู่ตั้งแต่เวลาที่ศาลรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณายังคงมีอยู่ต่อไป และศาลจะแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เมื่อได้รับทราบคำสั่งของศาลแล้วเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้³⁴

2.1) โฆษณาคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 2 ฉบับ

2.2) แจ้งคำสั่งศาลไปยังนายทะเบียนบริษัท หรือนายทะเบียนนิติบุคคล และเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวแล้ว นายทะเบียนต้องจัดแจ้งคำสั่งไว้ในทะเบียนของลูกหนี้ต่อไป

2.3) แจ้งคำสั่งไปยังผู้มีอำนาจที่เกี่ยวกับลูกหนี้ ซึ่งได้แก่หน่วยงานที่กำกับดูแลลูกหนี้

สำหรับในด้านลูกหนี้นั้น เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว ผู้บริหารของลูกหนี้มีหน้าที่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา และเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินและกิจการของลูกหนี้ให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้บริหารชั่วคราวโดยเร็ว³⁵

4.2.10. ผู้บริหารชั่วคราว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว จะมีผลให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของผู้บริหารของลูกหนี้สิ้นสุดลง และในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีการตั้งผู้ทำแผนนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเป็นผู้จัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ชั่วคราว อย่างไรก็ตาม ศาลอาจมีคำ

³³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/62 และมาตรา 90/63

³⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/14 วรรคสอง

³⁵ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/15 วรรคสาม

สั่งแต่งตั้งให้บุคคลใด ๆ ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารกิจการของลูกหนี้เป็นการชั่วคราวได้ โดยผู้บริหารชั่วคราวที่ศาลแต่งตั้งนี้จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และกรณีที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้บริหารชั่วคราว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่แจ้งคำสั่งดังกล่าวนี้ไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท นายทะเบียนนิติบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้³⁶

(1) อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารชั่วคราว

ในการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารชั่วคราว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือบุคคลใด ๆ ที่ศาลแต่งตั้งขึ้น มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้³⁷

1.1) จัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยในการจัดการดังกล่าวจะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดว่าผู้บริหารชั่วคราวต้องไม่จำหน่ายโอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สินเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้ ทั้งนี้ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น³⁸

1.2) ใช้สิทธิต่าง ๆ ของผู้ถือหุ้นของบริษัทลูกหนี้ แต่การใช้สิทธิของผู้ถือหุ้นนี้ไม่รวมถึงสิทธิในการได้รับเงินปันผล ซึ่งยังคงเป็นของผู้ถือหุ้นอยู่³⁹

1.3) เรียกให้บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ให้ส่งมอบสิ่งที่ตนครอบครองไว้นั้นโดยเร็ว⁴⁰

1.4) เข้าประชุมและตอบคำถามของที่ประชุมเจ้าหนี้เกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ตนจัดการอยู่⁴¹

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ข้างต้นแล้ว ในกรณีที่มีการแต่งตั้งบุคคลใด ๆ ให้ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารชั่วคราว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจกำหนดหน้าที่อื่น ๆ ให้ผู้บริหารชั่วคราวปฏิบัติได้ เช่นกำหนดให้ทำคำชี้แจงเรื่องบัญชี การเงิน หรือเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับการจัดการกิจการ

³⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/14

³⁷ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/9(9) และมาตรา 90/15

³⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/15 วรรคสอง

³⁹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/15 วรรคหนึ่ง

⁴⁰ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/15 วรรคสาม

⁴¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/13

และทรัพย์สิน หรือกำหนดให้กระทำการหรือห้ามกระทำการใด ๆ ตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นสมควร⁴²

(2) การพ้นจากหน้าที่ของผู้บริหารชั่วคราว

ผู้บริหารชั่วคราวจะพ้นจากหน้าที่ในกรณีต่อไปนี้

2.1) ศาลมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งดังกล่าวก็ได้⁴³

2.2) เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ทำแผน⁴⁴

เมื่อผู้บริหารชั่วคราวพ้นจากหน้าที่ไม่ว่าในกรณีใด ๆ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่แจ้งไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท นายทะเบียนนิติบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้

ภายหลังจากพ้นจากหน้าที่แล้ว ผู้บริหารชั่วคราวยังคงมีหน้าที่ในการส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ให้แก่ผู้ทำแผนต่อไป⁴⁵

อย่างไรก็ตามในกรณีที่ศาลไม่มีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้บริหารชั่วคราว หรือในกรณีที่ผู้บริหารชั่วคราวพ้นจากหน้าที่และยังไม่มีคำสั่งแต่งตั้งผู้บริหารชั่วคราวคนใหม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะทำหน้าที่จัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้แทนผู้บริหารที่หมดอำนาจลง⁴⁶

4.2.11. ผู้ทำแผน

ผู้ทำแผนเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เนื่องจากเป็นผู้กำหนดรายละเอียดและวิถีทางในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การตั้งผู้ทำแผนศาลอาจตั้งจากบุคคลที่ผู้ร้องขอฟื้นฟูกิจการเสนอชื่อหรือตั้งจากที่ประชุมเจ้าหนี้ก็ได้

ผู้ทำแผนอาจเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคล เจ้าหนี้หรือผู้บริหารของลูกหนี้ก็ได้⁴⁷

⁴² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/14 วรรคสอง

⁴³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/14 วรรคสาม

⁴⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/18

⁴⁵ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/15 วรรคสี่

⁴⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/14 วรรคสาม

⁴⁷ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/5 วรรคสอง

ในเรื่องคุณสมบัติของผู้ทำแผนนั้น ร่างพระราชบัญญัติล้มละลายไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทำแผนไว้ใน แต่ได้ให้อำนาจไว้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดคุณสมบัติ และการขึ้นทะเบียนเกี่ยวกับผู้ทำแผน⁴⁸

(1) การประชุมเจ้าหนี้เพื่อตั้งผู้ทำแผน

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอชื่อมานั้นไม่สมควรเป็นผู้ทำแผน หรือมีผู้คัดค้านบุคคลที่ถูกเสนอชื่อ หรือมีการเสนอชื่อผู้ทำแผนหลายราย ศาลจะมีคำสั่งให้ประชุมเจ้าหนี้เพื่อตั้งผู้ทำแผน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้⁴⁹

1.1) การเรียกประชุมเจ้าหนี้

ศาลจะมีคำสั่งไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อตั้งผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเรียกประชุมเจ้าหนี้โดยโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับวัน เวลา และสถานที่จัดประชุมเจ้าหนี้เพื่อตั้งผู้ทำแผน โดยต้องโฆษณาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วันก่อนวันประชุม และแจ้งให้ลูกหนี้และเจ้าหนีทราบถึงวัน เวลา และ สถานที่ประชุมด้วย⁵⁰

1.2) การประชุมและออกเสียงของเจ้าหนี้⁵¹

ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อตั้งผู้ทำแผนนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

ผู้ที่มีสิทธิในการเข้าประชุมเจ้าหนี้ได้แก่ ลูกหนี้ เจ้าหนี้หรือผู้รับมอบฉันทะจากเจ้าหนี้ โดยเจ้าหนี้หรือผู้รับมอบฉันทะต้องยื่นความประสงค์ของเข้าประชุมพร้อมกับแสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อนการประชุม

การออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อตั้งผู้ทำแผนนี้ เฉพาะแต่เจ้าหนี้ที่มูลหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ และหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ที่สามารถกำหนดจำนวนได้แน่นอน เท่านั้นจึงจะมีสิทธิออกเสียงแต่งตั้งผู้ทำแผนได้

ในการออกเสียงเพื่อตั้งผู้ทำแผน เจ้าหนี้แต่ละรายจะมีคะแนนเสียงตามจำนวนหนี้ เจ้าหนี้มีประกันสามารถออกเสียงเพื่อตั้งผู้ทำแผนได้เต็มตามจำนวนหนี้ของตน และหากมีการคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้รายหนึ่งรายใด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจในการสอบถาม

⁴⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/33 วรรคสอง

⁴⁹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/11

⁵⁰ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/12

⁵¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/16

และสั่งอนุมัติการออกเสียงของเจ้าหน้าที่ผู้ถูกคัดค้านได้ ทั้งนี้คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ถือเป็นที่สุด แต่ไม่มีผลกระทบต่อสิทธิในการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่⁵²

1.3) มติของที่ประชุมเจ้าหน้าที่ในการตั้งผู้ทำแผน⁵³

มติของที่ประชุมในการแต่งตั้งผู้ทำแผนนี้จะต้องถือตามมติของเจ้าหน้าที่ฝ่ายที่มีจำนวนหนึ่งข้างมากที่ได้เข้าประชุมและได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น

เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ทราบมติของที่ประชุมเจ้าหน้าที่แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่รายงานมติดังกล่าวต่อศาลภายใน 3 วันนับแต่วันที่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติ

1.4) คำสั่งศาลเกี่ยวกับการตั้งผู้ทำแผน

เมื่อศาลได้ทราบมติของที่ประชุมเจ้าหน้าที่แล้วแล้ว ศาลอาจมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้

1.4.1) สั่งยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ

ในกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่เลือกผู้ทำแผนไม่ได้ หรือกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติเลือกผู้ทำแผนได้แต่ศาลมีเหตุอันสมควรที่จะไม่ตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้บริหารแผน ศาลอาจมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ การยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการนี้มีผลให้ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่เวลาที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณานั้นระงับลง ผู้บริหารและผู้ถือหุ้นของลูกหนี้กลับมีอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายดังเดิม⁵⁴ เจ้าหน้าที่และเจ้าของทรัพย์สิน สามารถดำเนินการตามสิทธิทางกฎหมายของตนได้ตามปกติ อย่างไรก็ตามคำสั่งยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการนี้ไม่มีผลทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้สินแต่อย่างใด

เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว ศาลจะแจ้งคำสั่งไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารชั่วคราว โดยไม่ชักช้า เมื่อได้ทราบคำสั่งแล้ว บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินและกิจการของลูกหนี้ให้กับผู้บริหารของลูกหนี้โดยเร็ว นอกจากนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่โฆษณาคำสั่งยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการในราชกิจจานุเบกษา และในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายไม่น้อยกว่า 2 ฉบับ และแจ้งคำสั่งไปยังนายทะเบียนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้จดแจ้งคำสั่งดังกล่าวไว้ในทะเบียน และแจ้งคำสั่งไปยังหน่วยงานที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจของลูกหนี้เพื่อทราบด้วย⁵⁵

⁵² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/17

⁵³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/11

⁵⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/64

⁵⁵ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/63

1.4.2) สั่งให้ประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อตั้งผู้ทำแผนอีกครั้งหนึ่ง

ในกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่เลือกผู้ทำแผนไม่ได้ หรือที่ประชุมมีมติแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้ทำแผนแต่ศาลไม่ให้ความเห็นชอบตามมติของที่ประชุมเจ้าหน้าที่ ศาลอาจมีคำสั่งให้เรียกประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อตั้งผู้ทำแผนอีกครั้ง ซึ่งหากในการประชุมในครั้งหลังนี้ยังไม่สามารถเลือกผู้ทำแผนได้อีก หรือผู้ทำแผนที่ได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ ไม่ได้รับความเห็นชอบจากศาลอีก ศาลจะมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ⁵⁶

1.4.3) ศาลมีคำสั่งให้ความเห็นชอบตามมติที่ประชุมเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้ทำแผนและศาลสั่งตั้งผู้ทำแผนตามมติที่ประชุมแล้ว จะมีผลให้มีกระบวนการฟื้นฟูกิจการดำเนินต่อไป โดยผู้ทำแผนที่ได้รับการแต่งตั้งมีหน้าที่จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการเพื่อเสนอต่อเจ้าหน้าที่และศาลต่อไป อย่างไรก็ตามมติของที่ประชุมเจ้าหน้าที่ในการแต่งตั้งผู้ทำแผนนี้ไม่ผูกพันศาลให้ต้องมีคำสั่งเห็นชอบตามมติของที่ประชุมเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด ข้อสังเกตที่สำคัญคือตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลายไม่ได้ให้อำนาจศาลในการแต่งตั้งบุคคลอื่นนอกจากบุคคลที่ผู้ยื่นคำขอเสนอชื่อหรือเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ขึ้นเป็นผู้ทำแผน

(2) การดำเนินการภายหลังการแต่งตั้งผู้ทำแผน

เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนไม่ว่าจะเป็นการตั้งตามที่ผู้ยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการเสนอมา หรือเป็นการแต่งตั้งจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ก็ตาม ศาลจะแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารของบริษัทลูกหนี้ และผู้บริหารชั่วคราว(ในกรณีที่มีการแต่งตั้งบุคคลใด ๆ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้บริหารชั่วคราว)

คำสั่งตั้งผู้ทำแผนก่อให้เกิดหน้าที่แก่ผู้เกี่ยวข้องในเรื่องดังต่อไปนี้

2.1) การโฆษณาและแจ้งคำสั่งไปยังผู้เกี่ยวข้อง⁵⁷

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่โฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนในราชกิจจานุเบกษา และประกาศหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 2 ฉบับ พร้อมกับแจ้งให้นายทะเบียน เจ้าหนี้ และผู้เกี่ยวข้องทราบทันที โดยในการโฆษณาหรือแจ้งคำสั่งดังกล่าว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะต้องแจ้งกำหนดวันที่จะให้ยื่นขอรับชำระหนี้ไปพร้อมกันด้วย

2.2) การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

ผู้บริหารลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้บริหารชั่วคราว แล้วแต่กรณี มีหน้าที่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินและกิจการของลูกหนี้ให้แก่ผู้ทำแผนโดยเร็ว และต้องยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อผู้ทำ

⁵⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/11 วรรคสี่

⁵⁷ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/18

แผนภายใน 7 วันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งตั้งผู้ทำแผน อย่างไรก็ตามในกรณีที่ไม่สามารถทำคำสั่งแจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องยื่นขอขยายระยะเวลาต่อผู้ทำแผน ในกรณีนี้ผู้ทำแผนอาจขยายระยะเวลาให้ได้อีกตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกิน 30 วัน⁵⁸ คำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ที่จัดทำขึ้นนี้สามารถใช้เป็นหลักฐานได้

ในการจัดทำคำสั่งแจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ผู้บริหารลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้บริหารชั่วคราวอาจจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้จัดทำก็ได้ แต่จะต้องมีรายการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งได้แก่⁵⁹

- 2.2.1) กิจการที่ลูกหนี้ประกอบ
- 2.2.2) สินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันต่าง ๆ ที่ลูกหนี้มีต่อบุคคลภายนอก
- 2.2.3) ทรัพย์สินที่ได้ให้เป็นประกันแก่เจ้าหนี้ และวันที่ได้ให้ทรัพย์สินนั้นเป็นประกัน
- 2.2.4) ทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่อยู่ในความยึดถือของลูกหนี้
- 2.2.5) การเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทหรือนิติบุคคลหรือเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนอื่น
- 2.2.6) ชื่อ อาชีพ และที่อยู่โดยละเอียดของเจ้าหนี้ทั้งหลาย
- 2.2.7) ชื่อ อาชีพ และที่อยู่โดยละเอียดของผู้เป็นลูกหนี้ของลูกหนี้
- 2.2.8) รายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่จะตกได้แก่ลูกหนี้ในภายหน้า
- 2.2.9) ข้อมูลอื่นตามที่ผู้ทำแผนเห็นสมควรกำหนด

(3) อำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผน

หน้าที่ของผู้ทำแผนเริ่มขึ้นตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน โดยผู้ทำแผนต้องจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการซึ่งมีรายละเอียดขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหนี้และศาลต่อไป และผู้ทำแผนต้องจัดส่งแผนฟื้นฟูกิจการพร้อมกับสำเนาให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่โฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวศาลมีอำนาจสั่งขยายได้ 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 เดือน⁶⁰

นอกจากหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ผู้ทำแผนยังมีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

⁵⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/27

⁵⁹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/28

⁶⁰ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/34

3.1) จัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยในการจัดการดังกล่าว ผู้ทำแผนมีอำนาจจำหน่ายจ่ายโอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้เฉพาะเพียงเท่าที่จำเป็นในการดำเนินกิจการตามปกติของลูกหนี้เท่านั้น ทั้งนี้เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น⁶¹

3.2) ใช้สิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมายของผู้ถือหุ้นยกเว้นสิทธิในการได้รับเงินปันผล

3.3) ร้องขอให้ศาลออกหมายเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ผู้บริหาร ลูกจ้าง ผู้สอบบัญชี ผู้บริหารชั่วคราว หรือบุคคลที่ควรสงสัยว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ หรือบุคคลที่เป็นหนี้ลูกหนี้อยู่ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมาให้ถ้อยคำ ตอบคำถาม ส่งเอกสาร หรือเพื่อดำเนินการสอบสวน หรือผู้บริหารแผนอาจร้องขอให้ศาลเรียกเฉพาะพยานเอกสาร หรือวัตถุพยานก็ได้⁶²

3.4) ร้องขอต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลที่เป็นหนี้ลูกหนี้ หรือมีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ ชำระหนี้หรือส่งมอบทรัพย์สินแก่ตนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด⁶³

3.5) ร้องขอให้ศาลเพิกถอนการฉ้อฉลได้ ทั้งนี้ในการขอเพิกถอนการฉ้อฉลดังกล่าวผู้ทำแผนจะต้องขอเพิกถอนภายใน 1 ปีนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะเพิกถอนหรือภายใน 10 ปีนับแต่วันที่ทำนิติกรรมนั้น⁶⁴

4.2.12. การขอรับชำระหนี้

เมื่อลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการแล้ว เจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมเจ้าหนี้และมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ต้องเป็นเจ้าหนี้ที่มูลหนี้เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่กฎหมายกำหนด และได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือเจ้าหนี้ที่ฟ้องคดีแพ่งไว้แล้วแต่คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาก็ตาม

หนี้ที่มีเงื่อนไขหรือหนี้ซึ่งยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ก็สามารถยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการได้

⁶¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/19

⁶² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/30

⁶³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/31

⁶⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/32 กำหนดให้การเพิกถอนการฉ้อฉลในกระบวนการฟื้นฟูกิจการเป็นการเพิกถอนโดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

หนี้ที่เกิดขึ้นโดยฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี หรือหนี้ที่จะฟ้องร้องให้บังคับคดีไม่ได้นั้น ไม่สามารถยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้⁶⁵

บุคคลที่เป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันร่วม หรือบุคคลที่อยู่ในลักษณะเดียวกับบุคคลดังกล่าวสามารถยื่นขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่บุคคลนั้นอาจใช้สิทธิไต่เบี่ยงกับลูกหนี้ในภายหน้าได้เช่นกัน เว้นแต่เจ้าหนี้ของบุคคลดังกล่าวได้ยื่นขอรับชำระหนี้ไว้จนเต็มจำนวนแล้ว⁶⁶

เจ้าหนี้ที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้นั้น แยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

(1) เจ้าหนี้ที่มูลหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ

หมายความว่าถึงเจ้าหนี้ที่มูลหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณา สำหรับหนี้ที่เกิดขึ้นภายหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้พิจารณาจนถึงวันก่อนวันที่ศาลสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการนั้นหากเป็นหนี้ที่เกิดจากการกระทำของลูกหนี้ซึ่งเป็นการกระทำเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติสามารถดำเนินต่อไปได้ หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งของศาลที่รับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณา เจ้าหนีดังกล่าวสามารถยื่นขอรับชำระหนี้ได้ สำหรับมูลหนี้ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของลูกหนี้ที่เกินกว่าความจำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติสามารถดำเนินต่อไปได้นั้น อาจมีปัญหาในเรื่องการยื่นขอรับชำระหนี้เนื่องจากการกระทำที่เกินกว่าขอบเขตที่กำหนดไว้ตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/9(9) ซึ่งผลคือการกระทำดังกล่าวเป็นโมฆะ ไม่ผูกพันลูกหนี้ เจ้าหนี้ตามมูลหนี้ดังกล่าวอาจต้องเรียกให้ผู้บริหารหรือกรรมการที่มีคำสั่งหรือเป็นผู้ก่อหนี้ขึ้นต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัว

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลายได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับชำระหนี้ภายใต้แผนฟื้นฟูกิจการไว้ดังนี้

1.1) เจ้าหนี้ไม่มีหลักประกัน

เจ้าหนีดังกล่าวต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่มีการโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผน สำหรับเจ้าหนี้ที่อยู่นอกราชอาณาจักรนั้น ศาลมีอำนาจสั่งขยายระยะเวลาการยื่นขอรับชำระหนี้ออกไปได้อีกแต่ระยะเวลาที่ขยายไปนี้ต้องไม่เกิน 1 เดือน⁶⁷

1.2) เจ้าหนี้มีประกัน

โดยหลักแล้วหากทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ได้ให้ไว้เป็นหลักประกันนั้นไม่เป็นสาระสำคัญในการดำเนินการฟื้นฟูกิจการ หรือหากศาลอนุญาตให้เจ้าหนีดังกล่าวบังคับชำระหนี้จาก

⁶⁵ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/21

⁶⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/21

⁶⁷ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/20

ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันแล้ว เจ้าหนี้ดังกล่าวสามารถบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันได้โดยไม่ต้องยื่นขอรับชำระหนี้แต่ต้องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้ทำแผนตรวจดูทรัพย์สิน⁶⁸

อย่างไรก็ตาม เจ้าหนี้มีประกันอาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการได้ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้⁶⁹

1.2.1) ยินยอมสละทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน ซึ่งจะทำให้เจ้าหนี้ดังกล่าวสามารถยื่นขอรับชำระหนี้ได้เต็มตามจำนวนหนี้

1.2.2) บังคับชำระหนี้แก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน กรณีดังกล่าวเจ้าหนี้มีประกันสามารถยื่นขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ขาดอยู่ได้

1.2.3) ขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขายทอดตลาดทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน แล้วยื่นขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ขาดอยู่ได้

1.2.4) ตีราคาทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน และยื่นขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ขาดอยู่ อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจในการไถ่ถอนทรัพย์สินตามราคาดังกล่าวได้หากเห็นว่าราคาที่เจ้าหนี้ตีราคามานั้นเป็นราคาไม่สมควร

ทั้งนี้ การใช้สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันเพื่อบังคับชำระหนี้กับทรัพย์สินของลูกหนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดสิทธิตามมาตรา 90/9 แห่งร่างพระราชบัญญัติล้มละลายด้วย

(2) หนี้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ศาลอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการจนถึงวันที่ศาลสั่งตั้งผู้ทำแผน

เจ้าหนี้ตามมูลหนี้ดังกล่าว ได้แก่ เจ้าของทรัพย์สินสัญญาเช่าซื้อ สัญญาซื้อขาย เจ้าหนี้ผู้ประกอบการสาธารณูปโภค หนี้ภาษีอากร และหมายรวมถึงมูลหนี้ใด ๆ ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้บริหารชั่วคราวก่อขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว

เจ้าหนี้ดังกล่าวสามารถขอรับชำระหนี้ได้ 2 วิธีคือ⁷⁰

2.1) ยื่นหนังสือขอให้ผู้ทำแผนออกหนังสือรับรองสิทธิให้ก่อนวันประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน

2.2) ยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยในกรณีที่เจ้าหนี้ไม่ได้ยื่นขอให้ผู้ทำแผนออกหนังสือรับรองสิทธิภายในเวลาที่กำหนด เจ้าหนี้ดังกล่าวต้องยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายใน 14 วันนับแต่วันประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน หรือในกรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือขอให้ผู้ทำแผนออกหนังสือรับรองสิทธิให้แต่ผู้ทำแผนมีหนังสือปฏิเสธการออกหนังสือรับ

⁶⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/9(6) และมาตรา 90/22

⁶⁹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 96 อนุโลมใช้โดยมาตรา 90/20 วรรคสองของร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย

⁷⁰ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/21 วรรคสาม

รองสิทธิของเจ้าหนี้ภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือของเจ้าหนี้ เจ้าหนี้ดังกล่าวต้องยื่นขอรับชำระหนี้ภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือปฏิเสธจากผู้ทำแผน

สำหรับเจ้าหนี้มีประกันนั้นการยื่นขอให้ผู้ทำแผนออกหนังสือรับรองสิทธิหรือการยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขเช่นเดียวกับการขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้มีประกันซึ่งมูลหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ

(3) เจ้าหนี้ที่มูลหนี้เกิดขึ้นจากการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

เจ้าหนี้ตามมูลหนี้ดังกล่าวมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามปกติโดยไม่ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ หนี้ตามมูลหนี้ดังกล่าวได้แก่ หนี้ภาษีอากร หนี้ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องชำระ เช่น เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน และหนี้อื่น ๆ ที่ ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน ผู้บริหารชั่วคราว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าวได้ก่อขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว⁷¹

เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับคำขอรับชำระหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะตรวจคำขอรับชำระหนี้ โดยในการตรวจคำขอรับชำระหนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจออกหมายเรียกให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือบุคคลใดมาสอบในเรื่องหนี้สินได้ด้วย⁷² ภายหลังจากตรวจคำขอรับชำระหนี้แล้วในกรณีที่ไม่มี การโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการจัดส่งสำเนาคำขอรับชำระหนี้ให้แก่ผู้ทำแผนโดยไม่ชักช้า⁷³

ในกรณีที่หนี้ที่ยื่นขอรับชำระหนี้กำหนดจำนวนไว้เป็นเงินตราต่างประเทศ หนี้ดังกล่าวจะถูกคำนวณเป็นเงินไทยโดยถือตามอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ⁷⁴

สำหรับเจ้าหนี้ที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการขอรับชำระหนี้ หรือเป็นเจ้าหนี้ที่มูลหนี้เกิดขึ้นโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว เจ้าหนี้ดังกล่าวย่อมหมดสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ ทั้งนี้ ไม่ว่าแผนฟื้นฟูกิจการจะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม⁷⁵

⁷¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/53

⁷² พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 105 अनुโลमใ้ภายใต้มาตรา 90/22 วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย

⁷³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/20

⁷⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/25

⁷⁵ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/21 และ มาตรา 90/52

4.2.13. การโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้

ในกรณีที่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ หรือผู้ทำแผน ไม่เห็นด้วยในคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายใด บุคคลดังกล่าวสามารถโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายนั้นได้ด้วยการโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้นั้นไว้ ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายใน 14 วันนับแต่วันที่พ้นกำหนดการยื่นขอรับชำระหนี้⁷⁶

เมื่อมีการโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการสอบสวนเป็นการด่วน ในการดำเนินการดังกล่าวเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจออกหมายเรียกเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือบุคคลใด ๆ มาสอบสวนในเรื่องหนี้สินได้⁷⁷ และภายหลังการสอบสวนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะมีคำสั่งชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยแยกพิจารณา ดังนี้

(1) การชี้ขาดในเรื่องสิทธิในการออกเสียงของเจ้าหนี้

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำสั่งให้เจ้าหนี้ดังกล่าวออกเสียงในหนี้ดังกล่าว ได้หรือไม่ และให้ออกเสียงได้ในจำนวนเท่าใด คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในกรณีนี้ให้ถือเป็นที่สุด แต่ไม่มีผลต่อมติเลือกผู้ทำแผนที่ได้แจ้งต่อศาลไว้แล้ว และไม่มีผลต่อสิทธิในการรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้⁷⁸

(2) การชี้ขาดในเรื่องสิทธิในการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้

เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการสอบสวนแล้ว อาจมีคำสั่งให้ยกคำขอรับชำระหนี้ หรือมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าหนี้ดังกล่าวได้รับชำระหนี้เต็มตามจำนวนที่ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ไว้ หรือมีคำสั่งให้ได้รับชำระหนี้เพียงบางส่วนก็ได้ อย่างไรก็ตาม คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในกรณีนี้ยังไม่ถือเป็นที่สุด ผู้มีส่วนได้เสียสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ แต่ต้องกระทำภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์⁷⁹

4.2.14. แผนฟื้นฟูกิจการ

(1) ความสำคัญของแผนฟื้นฟูกิจการ

⁷⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/23

⁷⁷ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 105 อนุโลมใช้ภายใต้มาตรา 90/22 วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย

⁷⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/17 วรรคสอง และมาตรา 90/24

⁷⁹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/26

แผนฟื้นฟูกิจการเป็นหัวใจสำคัญในการฟื้นฟูกิจการ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นแนวทางในการฟื้นฟูกิจการขณะเดียวกันก็เป็นกรอบของผู้บริหารแผนให้ต้องดำเนินการฟื้นฟูกิจการตามที่กำหนดไว้ในแผน นอกจากนี้แผนฟื้นฟูกิจการยังเป็นสิ่งสำคัญที่ศาลใช้ในการพิจารณาว่าสมควรอนุญาตให้ลูกหนี้เข้ารับการฟื้นฟูกิจการหรือไม่

สำหรับแผนฟื้นฟูกิจการที่ได้รับความเห็นชอบจากศาลแล้วย่อมมีผลผูกพันเจ้าหนี้และผู้เกี่ยวข้องทุกคนให้ต้องยอมรับและปฏิบัติตาม⁸⁰

(2) รายละเอียดในแผนการฟื้นฟูกิจการ

แผนฟื้นฟูกิจการอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้⁸¹

- 2.1) เหตุผลที่ทำให้มีการฟื้นฟูกิจการ
- 2.2) รายละเอียดแห่งทรัพย์สิน หนี้สินและภาระผูกพันต่าง ๆ ของลูกหนี้ในเวลาที่ศาลสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ
- 2.3) หลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งได้แก่
 - (ก) ขั้นตอนของการฟื้นฟูกิจการ
 - (ข) วิธีการชำระหนี้ การยืดกำหนดเวลาการชำระหนี้และการลดจำนวนหนี้ลง โดยในการลดจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้รายใดนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหนี้รายนั้นด้วย
 - (ค) การลดทุนและเพิ่มทุน
 - (ง) การก่อหนี้และระดมเงินทุน รวมตลอดถึงแหล่งของเงินทุนและเงื่อนไขแห่งหนี้สินและเงินทุนดังกล่าว
 - (จ) การจัดการและการหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้
 - (ฉ) เงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดในกรณีที่จะมีการจ่ายเงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดในระหว่างการฟื้นฟูกิจการ
- 2.4) การไถ่ถอนหลักประกันของเจ้าหนี้มีประกัน
- 2.5) แนวทางแก้ไขปัญหาในกรณีขาดสภาพคล่องชั่วคราวระหว่างการปฏิบัติตามแผน
- 2.6) วิธีปฏิบัติในกรณีที่มีการโอนหนี้
- 2.7) ชื่อ คุณสมบัติ บันทึกความยินยอมของผู้บริหารแผน และค่าตอบแทนของผู้บริหารแผน

⁸⁰ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/51 วรรคหนึ่ง

⁸¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/33

2.8) การแต่งตั้งและการพ้นตำแหน่งของผู้บริหารแผน

2.9) ระยะเวลาดำเนินการตามแผนซึ่งไม่เกิน 5 ปี

4.2.15. การประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผนการฟื้นฟูกิจการ

เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับแผนฟื้นฟูกิจการจากผู้ทำแผนแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่เรียกประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อปรึกษาวางจะยอมรับแผนที่ผู้ทำแผนเสนอมาหรือไม่ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) การเรียกประชุมเจ้าหน้าที่

ในการเรียกประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะโฆษณา กำหนดการประชุมดังกล่าวในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 1 ฉบับ และส่งหนังสือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ลูกหนี้ และผู้ทำแผนทราบล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน โดยในหนังสือแจ้งต้องระบุวัน เวลา และสถานที่ประชุม พร้อมกับนำส่งสำเนาแผนฟื้นฟูกิจการไปด้วย⁸²

(2) การเลื่อนประชุมโดยมีเหตุจากผู้ทำแผน

ในกรณีที่ผู้ทำแผนไม่สามารถมาประชุมในวันที่กำหนดไว้ได้ ผู้ทำแผนจะต้องขอเลื่อนประชุมต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทราบก่อนวันประชุมและต้องแสดงเหตุผลพิเศษที่ไม่สามารถมาประชุมได้

กรณีที่มีเหตุสุดวิสัยทำให้ผู้ทำแผนไม่สามารถแจ้งล่วงหน้าก่อนวันประชุมได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถามที่ประชุมเจ้าหน้าที่ว่าประสงค์จะเลื่อนการประชุมออกไปหรือไม่ ซึ่งหากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ยินยอมให้เลื่อนการประชุมออกไปเพื่อรอผู้ทำแผนแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกำหนดวันนัดประชุมใหม่โดยแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบในที่ประชุมนั้นเลย โดยการประชุมที่เลื่อนไปนี้ต้องจัดประชุมใหม่ภายใน 14 วัน ทั้งนี้วันแต่จะมีเหตุผลพิเศษ และให้ถือว่าผู้ที่ไม่มาประชุม ซึ่งรวมถึงผู้ทำแผนได้ทราบนัดแล้ว⁸³ อย่างไรก็ตามหากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่ยินยอมให้เลื่อนการประชุม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ต้องดำเนินการประชุมไปตามปกติโดยไม่มีผู้ทำแผน แต่หากที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติแก้ไขแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องเลื่อนการประชุมออกไปเพื่อขอความยินยอมจากผู้ทำแผนก่อน⁸⁴

ในการประชุมเจ้าหน้าที่ซึ่งเลื่อนออกไปเพื่อรอผู้ทำแผนนั้น หากถึงวันประชุมแล้วผู้ทำแผนไม่มาประชุมอีก หรือมาประชุมแต่ไม่สามารถแสดงเหตุผลที่ไม่แจ้งเลื่อนประชุมให้เป็นที่พอใจแก่

⁸² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/35

⁸³ อ้างแล้ว.

⁸⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/39

บรรดาเจ้าหน้าที่แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจเสนอให้มีการตั้งผู้ทำแผนใหม่ก็ได้ ซึ่งหากที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่แล้ว ที่ประชุมเจ้าหน้าที่จะดำเนินการแต่งตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ตามข้อ (5) เรื่องการเปลี่ยนผู้ทำแผน แต่หากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ ก็ให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่พิจารณาและลงมติว่าจะยอมรับแผนนั้นหรือไม่⁸⁵

(3) การพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ

การประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการที่ผู้ทำแผนนำเสนอ นั้น ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาจพิจารณาให้ความเห็นชอบตามแผนที่เสนอมาทหรืออาจขอแก้ไขแผนก็ได้ โดยการขอแก้ไขแผนจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ และต้องได้รับความยินยอมจากผู้ทำแผนด้วย สำหรับมติของที่ประชุมเจ้าหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบเพื่อแก้ไขแผน⁸⁶ จะต้องเป็นมติของที่ประชุมเจ้าหน้าที่ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ข้างมากของเจ้าหน้าที่มาประชุมและออกเสียงในมตินั้น⁸⁷

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการ ไม่ว่าจะโดยที่ไม่มีเจ้าหน้าที่รายใดเสนอขอแก้ไขแผน หรือที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตให้แก้ไขแผนตามคำขอกก็ตาม ที่ประชุมเจ้าหน้าที่จะประชุมและพิจารณาแผนไปตามที่ผู้ทำแผนเสนอมาน โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการประชุมและขอมติพิเศษจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ว่าจะยอมรับแผนตามผู้ทำแผนเสนอมาทหรือไม่

กรณีที่มีผู้ประสงค์จะแก้ไขแผน ผู้ขอแก้ไขแผนจะต้องยื่นคำขอแก้ไขแผนต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อนวันประชุมเจ้าหน้าที่ และส่งสำเนาให้ผู้ทำแผนด้วย เมื่อถึงวันประชุมเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะขอมติจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ว่ายินยอมให้มีการแก้ไขแผนหรือไม่ หากที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติให้แก้ไขแผนได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะสอบถามผู้ทำแผนว่ายินยอมให้มีการแก้ไขแผนดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งผู้ทำแผนอาจให้ความยินยอม หรือไม่ให้ความยินยอมในการแก้ไขแผนก็ได้ โดยหากผู้ทำแผนยินยอมให้แก้ไขแผนตามมติที่ประชุมเจ้าหน้าที่ การพิจารณาแผนก็จะเป็นไปตามที่มีการแก้ไข อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเรื่องที่เป็นสาระสำคัญ ผู้ทำแผน หรือลูกหนี้ หรือเจ้าหน้าที่ สามารถขอเลื่อนการพิจารณาแผนออกไปได้ โดยในกรณีที่เจ้าหน้าที่ประสงค์จะเลื่อนการพิจารณาแผนออกไปนั้น จะกระทำได้อต่อเมื่อเจ้าหน้าที่มีจำนวนหนี้รวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนหนี้ทั้งหมดแสดงความประสงค์ขอเลื่อนการประชุมออกไป และการประชุมที่เลื่อนไปนี้ต้องเรียกประชุมใหม่ภายใน 14 วัน เว้นแต่มีเหตุผลพิเศษที่ไม่สามารถประชุมภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ในการนัดประชุมครั้งที่เลื่อนไปนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งกำหนดนัดใหม่ต่อที่ประชุมในวันนั้นและให้ถือว่าผู้ที่ไม่ได้มาประชุมได้ทราบนัดแล้ว อย่างไรก็ตามในกรณีที่เจ้าหน้าที่ขอแก้ไขแผนแต่ผู้ทำแผนไม่ยินยอมให้มีการแก้ไขแผน ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาแผนไปตามที่ผู้ทำแผนเสนอมาท⁸⁸

⁸⁵ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/41

⁸⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/39

⁸⁷ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 6

⁸⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/40

ในการประชุมเพื่อพิจารณาแผนนี้หากไม่สามารถประชุมให้แล้วเสร็จในวันนั้นได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะนัดประชุมครั้งถัดไปโดยแจ้งให้ทราบในที่ประชุม วันนัดประชุมที่เลื่อนไปนี้ ต้องเรียกประชุมใหม่ภายใน 14 วัน และให้ถือว่าผู้ที่ไม่มาประชุมได้ทราบนัดนั้นแล้ว⁸⁹

(4) มติของที่ประชุมเจ้าหนี้

เจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ ต้องเป็นเจ้าหนี้ที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือมีหนังสือรับรองสิทธิจากผู้ทำแผน โดยจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงในการพิจารณาแผนนั้นจะถือตามจำนวนหนี้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ความเห็นชอบ

มติของที่ประชุมเจ้าหนี้ในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการแยกพิจารณาได้ดังนี้

4.1) ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมรับแผน

มติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้ต้องเป็นมติพิเศษ คือต้องประกอบด้วยเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมากและมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งเข้าประชุมและได้ออกเสียงในที่ประชุม⁹⁰ และในกรณีที่ประชุมมีมติยอมรับแผนแล้ว ที่ประชุมเจ้าหนี้อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้เพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนที่ประชุมเจ้าหนี้ก็ได้⁹¹

ภายหลังจากที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติแล้วเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ต้องรายงานมติดังกล่าวต่อศาล เพื่อให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาว่าเห็นชอบตามแผนดังกล่าวหรือไม่⁹²

4.2) ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่ลงมติหรือไม่มติยอมรับแผน

ในกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่ลงมติ หรือไม่มติยอมรับแผน หรือไม่มีเจ้าหนี้อาประชุม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็มีหน้าที่ต้องรายงานต่อศาลด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม หากการที่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับแผนโดยมีสาเหตุเนื่องจากศาลที่ผู้ทำแผนไม่ยินยอมให้มีการแก้ไขแผนตามมติที่ประชุมเจ้าหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ถามที่ประชุมเจ้าหนี้ว่าประสงค์จะตั้งผู้ทำแผนคนใหม่หรือไม่ ซึ่งหากที่ประชุมมีมติให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการเพื่อตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ต่อไป โดยดำเนินการตามข้อ (5) ในเรื่องการเปลี่ยนผู้ทำแผน แต่ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติไม่ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงาน

⁸⁹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/38

⁹⁰ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 6

⁹¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/46

⁹² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/39 วรรคสาม

งานมติดังกล่าวต่อศาล⁹³ เมื่อศาลได้รับรายงานจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ศาลจะนัดพิจารณาว่าสมควรมีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ โดยกรณีที่ศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่หากศาลเห็นว่าลูกหนี้อยังไม่สมควรล้มละลายศาลจะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ⁹⁴

(5) การเปลี่ยนตัวผู้ทำแผน

ในกรณีที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่แทนผู้ทำแผนคนเดิม ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ที่ประชุมเจ้าหนี้อาจพิจารณาเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ในวันนั้นเลย โดยเจ้าหนี้ที่มาประชุมหรือลูกหนี้มีสิทธิเสนอชื่อผู้ทำแผนคนใหม่ต่อที่ประชุมเจ้าหนี้ได้ แต่ต้องแสดงบันทึกความยินยอมของผู้ถูกเสนอชื่อด้วย⁹⁵

หากไม่มีผู้ใดเสนอชื่อผู้ทำแผนคนใหม่ในวันที่ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติให้เปลี่ยนตัวผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเลื่อนการประชุมออกไปเพื่อเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ การประชุมที่เลื่อนออกไปนี้ต้องห่างจากวันประชุมเดิมไม่น้อยกว่า 3 วันแต่ไม่เกิน 7 วัน โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกำหนดวันนัดประชุมใหม่ต่อที่ประชุมในวันนั้นเลย และให้ถือว่าผู้ที่ไม่มาประชุมได้ทราบนัดแล้ว

เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้แต่งตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ได้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่รายงานต่อศาลภายใน 3 วันนับแต่วันที่ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเพื่อให้ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ต่อไป นอกจากนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องโฆษณาคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อย 1 ฉบับ และแจ้งให้เจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงทราบด้วย⁹⁶

คำสั่งตั้งผู้ทำแผนคนใหม่มีผลให้ผู้ทำแผนคนเดิมสิ้นสุดหน้าที่ลง และเป็นการเริ่มต้นหน้าที่ของผู้ทำแผนคนใหม่ โดยผู้ทำแผนคนเดิมต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินและกิจกรรมของลูกหนี้แก่ผู้ทำแผนคนใหม่โดยเร็ว

ภายใน 45 วันนับแต่วันที่ผู้ทำแผนคนใหม่ได้ทราบคำสั่งศาล ผู้ทำแผนคนใหม่มีหน้าที่จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการส่งให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหนี้ต่อไป อย่างไรก็ตามกำหนดเวลาดังกล่าวศาลมีอำนาจขยายออกไปได้อีกแต่ไม่เกินสองครั้ง และการขยายระยะเวลาในแต่ละครั้งต้องไม่เกิน 15 วัน⁹⁷

⁹³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/42

⁹⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/39 วรรคสาม และมาตรา 90/45 วรรคแปด

⁹⁵ อ้างแล้ว.

⁹⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/43

⁹⁷ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/45

4.2.16. การพิจารณาให้ความเห็นชอบของศาลในแผนฟื้นฟูกิจการ

เมื่อศาลได้รับรายงานจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว ศาลจะกำหนดวันนัดพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการโดยแจ้งไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้ทำแผนทราบ ทั้งนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องแจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบล่วงหน้าก่อนวันที่ศาลนัดพิจารณาไม่น้อยกว่า 3 วัน⁹⁸

ในการพิจารณาศาลจะพิจารณาเนื้อหาและรายละเอียดในแผนฟื้นฟูกิจการ ประกอบกับ คำชี้แจงของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผน ข้อคัดค้านของลูกหนี้และเจ้าหนี้ สำหรับกรณีที่มีการคัดค้านโดยเจ้าหนี้ เจ้าหนี้ที่มีสิทธิคัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการจะต้องเป็นเจ้าหนี้ไม่ได้ลงมติยอมรับแผนดังกล่าวเท่านั้น เมื่อศาลพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ คำชี้แจง และข้อคัดค้านของผู้เกี่ยวข้องแล้วศาลอาจมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้⁹⁹

(1) สั่งเห็นชอบในแผนฟื้นฟูกิจการ

ในการพิจารณาและมีคำสั่งเห็นชอบในแผนฟื้นฟูกิจการนั้น ศาลมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 1.1) รายการในแผนต้องครบถ้วนถูกต้อง โดยมีรายการตามที่กฎหมายกำหนด
- 1.2) ข้อเสนอในการขอชำระหนี้ตามแผน ต้องไม่ทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเสียเปรียบโดยไม่เป็นธรรม

อย่างไรก็ตาม กรณีที่แผนฟื้นฟูกิจการมีรายการไม่ครบถ้วน แต่หากรายการที่ขาดไปไม่เป็นสาระสำคัญในแผน หรือกรณีที่มีข้อเสนอที่ทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเสียเปรียบกัน แต่เจ้าหนี้ที่เสียเปรียบตกลงกันได้ ศาลมีอำนาจสั่งให้ความเห็นชอบในแผนนั้นได้

(2) สั่งไม่เห็นชอบในแผนฟื้นฟูกิจการ หรือสั่งเห็นชอบโดยมีเงื่อนไข

ในกรณีดังต่อไปนี้ศาลอาจสั่งไม่เห็นชอบในแผนฟื้นฟูกิจการ หรือสั่งเห็นชอบโดยมีเงื่อนไขก็ได้

- 2.1) รายการในแผนไม่ครบถ้วน และรายการที่ขาดไปเป็นสาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้
- 2.2) ข้อเสนอในแผนทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเสียเปรียบโดยไม่เป็นธรรม และเจ้าหนี้ฝ่ายที่เสียเปรียบไม่ยินยอมตามข้อเสนอในแผน และเจ้าหนี้ไม่สามารถตกลงกันได้

⁹⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/47

⁹⁹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/49

กรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบในแผนฟื้นฟูกิจการ ศาลจะกำหนดวันนัดพิจารณา เพื่อพิจารณาว่าสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ โดยกฎหมายกำหนดให้ศาลต้องดำเนินการพิจารณาเป็นการด่วน และเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับแจ้งกำหนดวันนัดพิจารณาจากศาลแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่แจ้งคำสั่งไปยังลูกหนี้ เจ้าหนี้ โดยต้องแจ้งล่วงหน้าก่อนวันพิจารณาไม่น้อยกว่า 3 วัน โดยในการพิจารณาศาลจะพิจารณาพยานหลักฐาน ส่วนต่าง ๆ ตลอดจนคำสั่งแจ้งของผู้เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตามกรณีที่มิเหตุผลอันสมควรเป็นพิเศษศาลอาจมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยตามแผนฟื้นฟูกิจการก็ได้แม้ว่าแผนฟื้นฟูกิจการมีรายการถูกต้องครบถ้วน และมีข้อเสนอในการชำระหนี้ที่เป็นธรรมก็ตาม หรือในกรณีรายการที่ขาดไปเป็นสาระสำคัญ หรือเจ้าหนี้และผู้ทำแผนตกลงกันไม่ได้ก็ตาม ศาลก็มีอำนาจสั่งเห็นชอบในแผนฟื้นฟูกิจการได้โดยกำหนดเงื่อนไขคุ้มครองเจ้าหนี้ที่เสียเปรียบไว้

4.2.17. การดำเนินการภายหลังจากศาลมีคำสั่งให้ความเห็นชอบตามแผน

กรณีที่ศาลสั่งเห็นชอบตามแผนฟื้นฟูกิจการ ไม่ว่าจะเป็นการเห็นชอบโดยมีเงื่อนไขหรือไม่ก็ตาม ศาลจะแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผน และผู้บริหารแผน เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ทราบคำสั่งดังกล่าวแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่โฆษณาคำสั่งนั้นในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 2 ฉบับ และแจ้งไปยังนายทะเบียน หน่วยงานที่กำกับดูแลลูกหนี้ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้¹⁰⁰

คำสั่งเห็นชอบตามแผนของศาลมีผลทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผูกพันบรรดาเจ้าหนี้ที่มีสิทธิยื่นขอรับชำระหนี้ตามแผน แต่ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือผู้ค้ำประกัน หรือผู้อยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้¹⁰¹

ในด้านของผู้ทำแผนนั้น คำสั่งดังกล่าวมีผลให้หน้าที่ของผู้ทำแผนสิ้นสุดลง บรรดาสิทธิและอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ของผู้ทำแผนจะตกมาอยู่กับผู้บริหารแผน อย่างไรก็ตามผู้ทำแผนยังมีหน้าที่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ให้แก่ผู้บริหารแผนโดยเร็ว หากผู้ทำแผนไม่ดำเนินการ ผู้บริหารแผนมีอำนาจเรียกให้ผู้ทำแผนส่งมอบได้

¹⁰⁰ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/50

¹⁰¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/51

4.2.18. ผู้บริหารแผน

เมื่อแผนฟื้นฟูกิจการได้รับความเห็นชอบจากศาลแล้ว ผู้บริหารแผนต้องบริหารกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ

ผู้บริหารแผนอาจเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคล เจ้าหนี้หรือผู้บริหารของลูกหนี้ก็ได้ อย่างไรก็ตามในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารแผนไว้ บุคคลที่จะทำหน้าที่ผู้บริหารแผนต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย¹⁰²

เพื่อให้ผู้บริหารแผนสามารถดำเนินการฟื้นฟูกิจการตามแผนการที่กำหนดไว้ กฎหมายจึงได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารแผนไว้ดังนี้

(1) อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารแผน

นอกจากดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว ผู้บริหารแผนยังมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.1) ร้องขอต่อศาลเพื่อกำหนดข้อบังคับ ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับหรือหนังสือบริคณห์สนธิของลูกหนี้ ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ และเมื่อศาลให้ความเห็นชอบตามที่ร้องขอแล้ว ผู้บริหารแผนมีหน้าที่แจ้งไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อให้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา แจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังนายทะเบียนและหน่วยงานที่กำกับดูแลลูกหนี้อยู่¹⁰³ และลงประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 2 ฉบับ

1.2) มีอำนาจใช้สิทธิตามกฎหมายของผู้ถือหุ้น ยกเว้นสิทธิในการได้รับเงินปันผล

1.3) มีอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้¹⁰⁴

1.4) ร้องขอให้ศาลออกหมายเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ อันได้แก่ ผู้บริหาร ลูกจ้าง ผู้สอบบัญชี ผู้บริหารชั่วคราว หรือบุคคลที่ควรสงสัยว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ หรือบุคคลที่เป็นหนี้ลูกหนี้อยู่ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมาให้ถ้อยคำ ตอบคำถาม ส่งเอกสาร หรือเพื่อดำเนินการสอบสวน หรือผู้บริหารแผนอาจร้องขอให้ศาลเรียกเฉพาะพยานเอกสารหรือวัตถุพยานก็ได้¹⁰⁵

¹⁰² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/5 วรรคสอง และมาตรา 90/33 วรรคสอง

¹⁰³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/55

¹⁰⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/50

¹⁰⁵ อ้างแล้ว.

1.5) ร้องขอต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลที่เป็นหนี้ลูกหนี้ หรือมีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ ให้ชำระหนี้หรือส่งมอบทรัพย์สินภายในระยะเวลาที่กำหนด¹⁰⁶

1.6) ร้องขอให้ศาลเพิกถอนการฉ้อฉล ทั้งนี้ในการขอเพิกถอนการฉ้อฉลดังกล่าวผู้บริหารแผนต้องขอเพิกถอนภายใน 1 ปีนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะเพิกถอน หรือภายใน 10 ปีนับแต่วันที่ทำนิติกรรม¹⁰⁷

(2) การพ้นตำแหน่งของผู้บริหารแผน

ผู้บริหารแผนอาจพ้นจากตำแหน่งได้ในกรณีดังต่อไปนี้¹⁰⁸

2.1) ตาย หรือกรณี que ผู้บริหารแผนเป็นนิติบุคคล ผู้บริหารแผนยอมพ้นจากหน้าที่เมื่อเลิกนิติบุคคล

2.2) ลาออก ทั้งนี้การลาออกจะมีผลเมื่อได้รับอนุญาตจากศาล

2.3) ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ หรือตกเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ

2.4) มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ทั้งนี้ เว้นแต่ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดลหุโทษ หรือเป็นความผิดที่เกิดขึ้นจากการกระทำโดยประมาท

2.5) พ้นตำแหน่งตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ

2.6) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ หรือเมื่อดำเนินการสำเร็จตามแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว

2.7) ศาลมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งการเป็นผู้บริหารแผน โดยอาศัยเหตุดังต่อไปนี้

2.7.1) ผู้บริหารแผนไม่ดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการ

2.7.2) ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

2.7.3) ปฏิบัติหน้าที่โดยก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้หรือลูกหนี้

2.7.4) ขาดคุณสมบัติในการเป็นผู้บริหารแผน

2.7.5) เหตุอื่นใดที่ศาลเห็นว่าไม่สมควรเป็นผู้บริหารแผนต่อไป

¹⁰⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/31

¹⁰⁷ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/32

¹⁰⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/56

ในกรณีดังกล่าว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือคณะกรรมการเจ้าหนี้ จะเป็นผู้เสนอคำร้องต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งให้ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่ง อย่างไรก็ตามคำร้องขอของบุคคลดังกล่าวไม่ผูกพันศาลให้ต้องมีคำสั่งตามที่ร้องขอ¹⁰⁹

(3) การดำเนินการภายหลังผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่งโดยที่กิจการตามแผนฟื้นฟูกิจการยังไม่แล้วเสร็จ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อแต่งตั้งผู้บริหารแผนคนใหม่ โดยเจ้าหนี้หรือลูกหนี้มีสิทธิเสนอชื่อผู้บริหารแผนคนใหม่ได้ แต่ต้องมีบันทึกความยินยอมของผู้ถูกเสนอชื่อด้วย

มติของที่ประชุมเจ้าหนี้ในการเลือกผู้บริหารแผนนี้ต้องเป็นมติพิเศษ คือต้องประกอบด้วยเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมากและมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งเข้าประชุมและได้ออกเสียงในที่ประชุม เมื่อทราบมติแล้วเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่รายงานมติของที่ประชุมต่อศาลภายใน 3 วันนับแต่วันที่ที่ประชุมมีมติ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ หลังจากนั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะโฆษณาคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อย 1 ฉบับและแจ้งไปยังบรรดาเจ้าหนี้ต่าง ๆ¹¹⁰

หากที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่สามารถเลือกผู้บริหารแผนได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานต่อศาลและเรียกประชุมเจ้าหนี้อีกครั้ง หากในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งที่สองนี้ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติพิเศษเพื่อเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ได้อีก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานต่อศาลเพื่อให้ศาลกำหนดวันพิจารณาต่อไป โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งให้เจ้าหนี้และลูกหนี้ทราบถึงวันนัดพิจารณาของศาลล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน และในระหว่างเวลาที่ยังไม่สามารถตั้งผู้บริหารแผนได้นั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเป็นผู้ทำหน้าที่แทนชั่วคราว

ในการพิจารณาศาลจะฟังพยานหลักฐานต่าง ๆ จากทุกฝ่าย หลังจากนั้นศาลอาจมีคำสั่งให้ตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้บริหารแผน หรือสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ สั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควร ทั้งนี้ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเฉพาะในกรณีที่เห็นว่า การฟื้นฟูกิจการไม่อาจดำเนินการได้สำเร็จตามแผนหรือการดำเนินการตามแผนต่อไปจะก่อให้เกิดความเสียหาย¹¹¹

¹⁰⁹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/57

¹¹⁰ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/58 วรรคหนึ่งและวรรคสี่

¹¹¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/58 วรรคสองและวรรคสาม

4.2.19. การขอแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการภายหลังจากที่ศาลให้ความเห็นชอบแล้ว

ภายหลังจากที่ศาลให้ความเห็นชอบในแผนฟื้นฟูปฏิบัติการแล้ว แผนดังกล่าวอาจมีการแก้ไขได้ ทั้งนี้ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยผู้มีสิทธิยื่นขอแก้ไขแผนได้แก่ ผู้บริหารแผน ลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้

การขอแก้ไขแผนโดยเจ้าหนี้หรือลูกหนี้เป็นผู้เสนอนั้น ต้องได้รับความยินยอมจากผู้บริหารแผนก่อน

(1) กระบวนการในการขอแก้ไขแผน¹¹²

การแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการภายหลังจากที่ศาลได้ให้ความเห็นชอบแล้วนี้จะมีวิธีการและขั้นตอนเช่นเดียวกับการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนในครั้งแรก โดยเริ่มจากผู้ที่จะประสงค์จะขอแก้ไขแผน ยื่นขอแก้ไขแผนพร้อมกับจัดส่งแผนที่ขอแก้ไขให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หลังจากนั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อให้ลงมติว่าที่ประชุมยอมรับแผนที่มีผู้ขอแก้ไขหรือไม่ โดยแจ้งวัน เวลา และสถานที่ประชุมให้เจ้าหนี้ทราบก่อนวันประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน และโฆษณาหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 1 ฉบับ

ในกรณีที่ประชุมไม่เสร็จในวันนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สามารถเลื่อนการประชุมออกไปได้ แต่ต้องไม่เกินกว่า 14 วันนับแต่วันประชุมครั้งแรก โดยแจ้งกำหนดวันประชุมต่อที่ประชุมเจ้าหนี้ในวันนั้นเลย

มติของที่ประชุมเจ้าหนี้ในการยอมรับข้อเสนอที่แก้ไขต้องเป็นมติพิเศษ และเมื่อที่ประชุมมีมติเป็นประการใดแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่รายงานต่อศาลเพื่อขอความเห็นชอบต่อไป

เมื่อได้รับรายงานจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ศาลจะกำหนดวันนั่งพิจารณา และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งไปยังผู้บริหารแผน เจ้าหนี้ และลูกหนี้ ก่อนวันนั่งพิจารณาไม่น้อยกว่า 3 วัน ในการพิจารณาศาลจะฟังคำชี้แจงของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารแผน เจ้าหนี้ ลูกหนี้ กรณีที่มีเจ้าหนี้คัดค้าน เจ้าหนี้ดังกล่าวจะต้องไม่ใช่ผู้ที่ได้ลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ

ในการสั่งให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบตามแผนที่เสนอขอแก้ไขนี้ ศาลจะใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการพิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนการฟื้นฟูปฏิบัติการในตอนแรก และเมื่อศาลให้ความเห็นชอบในแผนที่ขอแก้ไขแล้ว ศาลจะแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังผู้บริหารแผน และคำสั่งดังกล่าวนี้มีผลให้แผนฟื้นฟูปฏิบัติการที่มีการแก้ไขนั้นผูกพันเจ้าหนี้ทั้งหลายที่ขอรับชำระหนี้

¹¹² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/54

ในกรณีที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่มีมติพิเศษยอมรับข้อเสนอแก้ไขแผน หรือกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแก้ไขแผน ผู้บริหารแผนต้องบริหารกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างไปตามแผนเดิม

(2) การขอขยายระยะเวลาตามแผน

การขอขยายระยะเวลาตามแผนภายหลังจากที่ศาลให้ความเห็นชอบไปแล้วนั้น แยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณีคือ

2.1) การขอขยายระยะเวลาก่อนครบกำหนดเวลาตามแผน¹¹³

การขยายระยะเวลาตามแผนฟื้นฟูกิจการออกไปในกรณีนี้จะอนุญาตให้กระทำได้ไม่เกิน 2 ครั้ง และแต่ละครั้งจะขอผ่อนผันได้ไม่เกิน 1 ปี ทั้งนี้เว้นแต่กรณีที่แผนนั้นใกล้จะสำเร็จแล้ว ศาลมีอำนาจอนุญาตให้ขยายระยะเวลาตามแผนออกไปได้อีกตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ศาลไม่อนุญาตให้มีการขยายระยะเวลาตามที่ขอ ผู้บริหารแผนต้องดำเนินการฟื้นฟูกิจการไปภายในกำหนดเวลาเดิม

2.2) การขอขยายระยะเวลาภายหลังจากครบกำหนดเวลาตามแผน¹¹⁴

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการสิ้นสุดระยะเวลาตามแผนที่กำหนดไว้ในครั้งแรก หรือสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้ขอขยายออกไปตามข้อ 2.1) ก็ตาม หากการฟื้นฟูกิจการยังไม่สำเร็จตามที่กำหนดไว้ในแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้บริหารแผน มีหน้าที่ต้องรายงานให้ศาลทราบภายใน 14 วันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาตามแผน เพื่อให้ศาลกำหนดวันนั่งพิจารณา เมื่อทราบวันนั่งพิจารณาแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ และผู้บริหารแผนทราบล่วงหน้าก่อนวันพิจารณาไม่น้อยกว่า 3 วันในการพิจารณาศาลจะฟังพยานหลักฐาน และคำชี้แจงของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้บริหารแผน หากศาลเห็นว่าแผนฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินมาใกล้สำเร็จแล้วศาลอาจมีคำสั่งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการดำเนินการตามแผน อย่างไรก็ตามหากศาลไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลาตามแผน ศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ หรือสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดก็ได้

นับแต่เวลาที่กำหนดเวลาตามแผนสิ้นสุดลงจนกระทั่งก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้บริหารแผน ยังคงมีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ต่อไปเท่าที่จำเป็น

¹¹³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/54 วรรคสอง

¹¹⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/61

4.2.20. คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการมีผลให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้สิ้นสุดลง ทั้งนี้ไม่ว่าการดำเนินการจะสำเร็จตามแผนหรือไม่ก็ตาม โดยในการสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการนั้นอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ และวิธีการดังต่อไปนี้

(1) เหตุในการสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

ศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการได้ในกรณีที่ปรากฏเหตุดังต่อไปนี้

1.1) เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติพิเศษเพื่อเลือกผู้บริหารแผนแทนผู้บริหารแผนคนเดิมซึ่งพ้นจากตำแหน่ง¹¹⁵

กรณีที่ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่ง ก่อนที่การดำเนินการตามแผนจะสำเร็จ หรือก่อนสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน หากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้เรียกประชุมเจ้าหนี้สองครั้งแล้วและที่ประชุมเจ้าหนี้ยังไม่สามารถเลือกผู้บริหารแผนได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานต่อศาลเพื่อพิจารณา ซึ่งในกรณีดังกล่าวศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการได้

1.2) เมื่อการฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผนแล้ว¹¹⁶

ในกรณีที่การฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน ทั้งนี้ไม่ว่าจะครบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนหรือไม่ก็ตาม ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราว หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งทำหน้าที่อยู่ในขณะนั้น มีหน้าที่ต้องรายงานต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

1.3) เมื่อระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลง แต่การฟื้นฟูกิจการยังไม่สำเร็จตามแผน และศาลไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลาตามแผน¹¹⁷

ในกรณีที่ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนสิ้นสุดลงแต่การฟื้นฟูกิจการยังไม่สำเร็จตามแผน ผู้บริหารแผน ผู้บริหารชั่วคราว หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งทำหน้าที่ในขณะนั้น มีหน้าที่ผู้รายงานต่อศาลภายใน 14 วันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน

ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ ศาลต้องกำหนดวันพิจารณาเพื่อฟังคำชี้แจงของผู้เกี่ยวข้องก่อน โดยเมื่อศาลได้รับรายงานจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราว แล้วแต่กรณี เกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ศาลจะนัดพิจารณาเป็นการด่วน โดยแจ้งวันเวลานัดไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งให้ลูกหนี้

¹¹⁵ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/43 วรรคสอง

¹¹⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/61

¹¹⁷ อ่างแล้ว.

และเจ้าหน้าที่ทราบซึ่งต้องแจ้งล่วงหน้าก่อนวันพิจารณาไม่น้อยกว่า 3 วัน ในการพิจารณาศาลจะพิจารณาจากพยานหลักฐานในสำนวน และฟังคำชี้แจงของผู้เกี่ยวข้อง อันได้แก่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ ภายหลังจากพิจารณาแล้วหากศาลเห็นสมควร หรือเห็นว่าการฟื้นฟูกิจการนั้นบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ในแผน ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้

(2) การดำเนินการภายหลังศาลสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของศาลก่อให้เกิดหน้าที่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่โฆษณาคำสั่งในราชกิจจานุเบกษา และในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 2 ฉบับ พร้อมกับแจ้งคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการไปยังนายทะเบียน หน่วยงานที่กำกับดูแลลูกหนี้ และผู้ที่เกี่ยวข้อง¹¹⁸

2.2) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้บริหารแผน แล้วแต่กรณี มีหน้าที่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ให้แก่ผู้บริหารของลูกหนี้โดยเร็ว¹¹⁹

2.3) หากภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้ว ผู้บริหารของลูกหนี้ยังไม่เข้าไปจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้บริหารแผน มีหน้าที่จัดการกิจการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของลูกหนี้ตามสมควร ทั้งนี้จนกว่าผู้บริหารของลูกหนี้จะเข้ามาจัดการ¹²⁰

2.4) ในกรณีที่ตำแหน่งผู้บริหารของลูกหนี้ว่างลงจนไม่อาจดำเนินการได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่เรียกประชุมผู้ถือหุ้น หรือดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้มีการแต่งตั้งผู้บริหารของลูกหนี้โดยเร็ว ทั้งนี้ ในการประชุมดังกล่าวเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม¹²¹

(3) ผลของการยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการก่อให้เกิดผลทางกฎหมายต่อลูกหนี้ เจ้าหน้าที่ และผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้¹²²

¹¹⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/63

¹¹⁹ อ้างแล้ว

¹²⁰ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/60

¹²¹ อ้างแล้ว.

¹²² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/65

3.1) อำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ผู้บริหารแผน หรือ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอยู่ จะกลับไปเป็นของผู้บริหารลูกหนี้ตามเดิม

3.2) ผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ได้รับสิทธิตามกฎหมายกลับคืนมา

3.3) ลูกหนี้หลุดพ้นจากบรรดาหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ตามแผนได้แต่ เจ้าหนี้ไม่ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ไว้

3.4) ผู้บริหารแผน ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว จะได้รับค่าตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ทั้งนี้ค่าตอบแทนดังกล่าวอยู่ในฐานะเป็นหนี้ที่มีบุริมสิทธิในลำดับที่ 1 ที่มีอยู่เหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้

3.5) หนี้ที่ผู้บริหารแผน ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว ได้ก่อขึ้นเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการ จะอยู่ในฐานะเป็นหนี้อันมีบุริมสิทธิในลำดับที่ 1 ซึ่งมีอยู่เหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ ทั้งนี้เว้นแต่หนี้อันเกิดจากมูลละเมิด

อย่างไรก็ตาม คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของศาลไม่มีผลกระทบต่อ การใด ๆ ที่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารแผน ผู้บริหารชั่วคราว ได้กระทำให้ไปก่อนมีคำสั่งดังกล่าว¹²³

4.2.21. คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเป็นคำสั่งที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้อย่างมาก เนื่องจากเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว ย่อมมีผลทำให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการพิจารณาดีล้มละลาย และหากต่อมามีคำสั่งพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว ย่อมมีผลให้ลูกหนี้ต้องเลิกกิจการไปโดยผลของกฎหมาย¹²⁴

(1) มูลเหตุที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด

ลูกหนี้อาจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้ในกรณีที่ปรากฏเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

1.1) ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่สามารถเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่แทนผู้บริหารแผนคนเดิมได้ และภายหลังจากที่ศาลได้พิจารณาพยานหลักฐานและฟังคำชี้แจงของผู้เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า

¹²³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/66

¹²⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1236 (5) และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 154

การฟื้นฟูกิจการไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จตามแผน หรือหากดำเนินการต่อไปก็มีแต่จะเกิดความเสียหายมากขึ้น¹²⁵

1.2) เมื่อระยะเวลาตามแผนสิ้นสุดลงแต่การฟื้นฟูกิจการยังไม่สำเร็จตามแผน และภายหลังจากที่ศาลพิจารณาวินิจฉัยหลักฐานและฟังคำชี้แจงของผู้เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่าสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย¹²⁶

(2) ผลของคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด

คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดนอกจากจะมีผลทำให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการในคดีล้มละลายแล้วยังทำให้เกิดผลทางกฎหมายดังนี้¹²⁷

2.1) กฎหมายให้ถือว่าวันที่ศาลได้รับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณานั้นเป็นวันที่มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย

2.2) เจ้าหนี้ที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามแผน หรือเจ้าหนี้อื่นที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ ต้องยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายใน 2 เดือน นับแต่วันที่โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด สำหรับเจ้าหนี้ที่อยู่นอกราชอาณาจักรเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจขยายระยะเวลาออกไปได้อีกแต่ระยะเวลาที่ขยายออกไปต้องไม่เกิน 2 เดือน

2.3) เจ้าหนี้ที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามแผนจะกลับคืนสู่สถานะเดิมที่เป็นอยู่ก่อนมีการฟื้นฟูกิจการ ทั้งนี้เว้นแต่สภาพแห่งหนี้จะไม่เปิดช่อง

อย่างไรก็ตาม คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดนี้ไม่มีผลกระทบต่อ การใด ๆ ที่ได้กระทำไปแล้วตามแผนฟื้นฟูกิจการก่อนมีคำสั่งดังกล่าว

4.2.22. การลงโทษผู้กระทำผิด

การกำหนดบทลงโทษสำหรับบุคคลที่ไม่สุจริตและเป็นต้นเหตุให้ลูกหนี้เสียหาย เป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นเหตุถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินกระบวนการฟื้นฟูกิจการที่มุ่งป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ระบบเศรษฐกิจโดยรวมและเพื่อช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องที่สุจริตไม่ให้อันเนื่องจากการเลิกกิจการหรือการล้มละลายของลูกหนี้ โดยมีได้ประสงค์จะให้ความช่วยเหลือหรือเอื้อประโยชน์แก่ลูกหนี้หรือผู้บริหารลูกหนี้ที่ไม่สุจริต หรือขาดความระมัดระวังในการบริหารกิจการ ขณะเดียวกันเพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้บริหารของลูกหนี้ดำเนินธุรกิจด้วยความประมาทอันเนื่องมาจากเห็น

¹²⁵ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/58 วรรคสาม

¹²⁶ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/61 วรรคสอง

¹²⁷ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/67 และมาตรา 90/68

ว่ากฎหมายกำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูกิจการ อีกทั้งเพื่อป้องกันมิให้มีการใช้กระบวนการฟื้นฟูกิจการไปในทางที่ไม่ชอบ จึงได้มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับบุคคลที่ไม่สุจริตหรือบริหารกิจการด้วยความประมาทไม่ใช้ความระมัดระวังในการบริหารกิจการดังเช่นผู้มีวิชาชีพไว้ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้ผู้บริหาร กรรมการ ผู้ไม่สุจริตต้องรับผิดชอบ ซึ่งเป็นบทกำหนดโทษที่มีเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากบทกำหนดโทษที่มีอยู่แล้วตามกฎหมายอื่น

บทกำหนดโทษตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลายนั้นได้แก่

(1) บทกำหนดโทษทั่วไป

เพื่อให้การฟื้นฟูกิจการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้อง ตามร่างกฎหมายกำหนดบทลงโทษสำหรับบุคคลใด ๆ ที่กระทำการโดยไม่สุจริตไว้ดังนี้

1.1) การแสดงข้อความอันเป็นเท็จในสาระสำคัญซึ่งอาจทำให้ ลูกหนี้ เจ้าหนี้ หรือผู้เกี่ยวข้อง หรือประชาชนทั่วไปได้รับความเสียหาย อันได้แก่ การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการด้วยข้อความอันเป็นเท็จ การยื่นแบบแสดงความประสงค์เข้าประชุมเพื่อเลือกผู้ทำแผนด้วยข้อความอันเป็นเท็จ รวมถึงการให้ถ้อยคำหรือส่งสมุดบัญชี เอกสาร หรือพยานวัตถุที่เป็นเท็จในสาระสำคัญเกี่ยวกับกิจการ และทรัพย์สินของลูกหนี้หรือการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกระบวนการฟื้นฟูกิจการ¹²⁸

1.2) การฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยไม่มีเหตุอันสมควร¹²⁹

1.3) การให้ ขอให้ รับว่าจะให้ หรือการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อการสนับสนุนหรือเพื่อการยอมรับของเจ้าหนี้ในการเลือกผู้ทำแผน การเลือกผู้บริหารแผน รวมถึงเพื่อการยอมรับหรือแก้ไขแผน¹³⁰

(2) บทกำหนดโทษสำหรับผู้บริหารของลูกหนี้¹³¹

ความรับผิดของผู้บริหารของลูกหนี้ นอกเหนือจากความรับผิดในบทกำหนดโทษทั่วไปแล้ว ผู้บริหารของลูกหนี้ที่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการด้วยเช่นกัน

2.1) การละเว้นไม่แจ้งข้อความอันเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ โดยมี

¹²⁸ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/70 และมาตรา 90/71

¹²⁹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/73

¹³⁰ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/75 และมาตรา 90/76

¹³¹ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/74

เจตนาฉ้อฉล ทั้งนี้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารของลูกหนี้ที่ต้องนำสืบว่าการละเว้นไม่ดำเนินการดังกล่าวเป็นการกระทำโดยไม่ได้มีเจตนาฉ้อฉล

2.2) การไม่แจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายใน 15 วันนับแต่ที่ได้ทราบว่า มีผู้นำทรัพย์สินอันเป็นเท็จมากล่าวอ้างเพื่อใช้สิทธิในการเลือกผู้ทำแผนหรือยื่นขอรับชำระหนี้ตามแผน หรือเพื่อขอชำระหนี้ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่มีการฟื้นฟูกิจการ

2.3) การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ บัญชีรายชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้ หรือคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ อันเป็นเท็จในสาระสำคัญ อันอาจทำให้เจ้าหนี้ได้รับความเสียหาย

นอกจากนี้ในระหว่างเวลาดังแต่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้พิจารณาจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด หากลูกหนี้ดำเนินการจำหน่ายจ่ายโอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สินนอกเหนือจากการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้กิจการดำเนินไปอย่างปกติต่อไปได้ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล ซึ่งลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบแล้ว¹³² กรรมการหรือผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของลูกหนี้ต้องรับโทษด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำผิดนั้น¹³³

(3) บทกำหนดโทษสำหรับผู้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการ¹³⁴

ผู้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการในที่นี้ได้แก่ ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว โดยในกรณีที่ผู้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการได้ปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการฟื้นฟูกิจการโดยมุ่งหมายให้เกิดความเสียหายแก่ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้นั้น นอกจากตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลายจะให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ หรือลูกหนี้ในการร้องขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งแล้ว ยังกำหนดให้ผู้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการดังกล่าวมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งจำทั้งปรับด้วย

¹³² ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/72

¹³³ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/78

¹³⁴ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/77